

NEW YORK PUBLIC LIBRARY
DIV. 8
GRAND CENTRAL STA. BOX 2231
NEW YORK 17, N.Y.

RECEIVED MAY 1 1972

VIENTYBĖ

The Oldest Lithuanian Newspaper in the World

86 M. 7 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn, N. Y. 11207

1972 M. BALANDŽIO (APRIL) 14 D.

Telephone:
APplegate 7-7257

30 CENTU



Profesorius Juozas Žilevičius, Gedimino Ordino Kavaličius.

Prof. Juozui Žilevičiui aštuoniasdešimts metų

Š. m. kovo 16 d. profesorius Juozas Žilevičius sulaukė 80 metų amžiaus. Jis gimęs 1891 m. Jerubaičių viensėdyje, Plungės valsč., Telšių apskr.

Prof. Žilevičius Chicagoje buvo pagerbtas kiek anksčiau, Amerikos Lietuvių Vargonininkų Sąjungai minint 60 metų įsikūrimo šimtmetį, kurio metu įvyko akademija su menine programa.

Minėjimas vyko Jaunimo centre, Čiurlionio galerijos patalpose. Čia J. Kreivėnas buvo surengęs prof. J. Žilevičiaus darbų parodą. Įstatyta per 400 eksponatų: sukurtininko muzikos gaidos, jo raštai lietuvių ir kitomis kalbomis, taip pat ir plokštelės, kuriose įdainuota ar įgro-

ta prof. Žilevičiaus kūriniai. Ekspozitai daugiausia imti iš Lietuvių muzikologijos archyvo. Iš juostelių buvo publikai perteikta eilė prof. Žilevičiaus muzikos kūrinių.

Dr. L. Šimutis apibūdino sukurtininko komp. J. Žilevičiaus biografiją. Esą, su svetimu pasu nuvyko į Varšuvą mokytis muzikos. Persikėlęs į Petrapilį, buvo Šv. Kotrynos gimn. muzikos mokytojas. Č. Sasnauskas jį paskatino gilintis studijose. Baigdamas, kaip diplominį darbą, sukūrė simfoniją.

Lietuvoje dirbo Kaune. Organizavo pirmą Dainų šventę. Klaipėdoje organizavo lietuviškų dainų rinkimą.

Lietuvos šviet. ministerijos atsiųstas į JAV.

NORI PANAIKINTI VOICE OF AMERICA TRANSLIACIJAS 24 KALBOMIS

- Amerikos Informacijos agentūra (U. S. I. A.) specialiu raštu įspėjo savo padalinius, kad numatyta sumažinti lėšas 25%. Dėl to sustabds kai kurias agentūros išlaikomas stotis. Dabar agentūroje tarnauja 10,000 žmonių. Reikės atleisti 2,360. Senato užsienio reikalams komitetas, vadovaujamas sen. Fulbright, kuris dabar lankosi Kinijoje, nubalsavo sumažinti USA išlaidas - iš 200 milijonų iki 154,4 mil. dol.

Agentūra paskelbė savo planą tęsti Voice of America transliacijas, bet panaikinant transliacijas 24 kalbomis. Planuojama panaikinti transliacijas: albanų, estų, lietuvių, latvių, vengrų ir rumunų kalbomis. Žymiai susiaurins televizijos ir filmų gamybą, nutrauks CP programų stuntimą per žemės satelitus.

Iš agentūros memorandumo atrodė, kad ji dar tiki, jog pilnas Senatas ir Atstovų Rūmai Fulbrighto komiteto rekomendaciją atmes.

Vyriausybės Tarnautojų unijos, 1812 skyriaus pirmininkas Bernard Wiesman sako, kad susilpninimas Voice of America ir leidinių bei filmų sumažinimas labai pakenks Amerikos įtakai užsienyje.

Pilnas Senatas gali pradėti svarstyti užsienio reikalams komiteto pasiūlymą mažinti lėšas. Vėliau nagrinės Atstovų Rūmai. Spaudimą senatoriams ir kongresmenams daro suinteresuoti radijo programų išlaikymu. Į spaudimą įsijungia ir Amerikos Lietuvių Taryba: kviečia lietuvius rašyti laiškus kongreso nariams, siūsti jiems telegramas.

Voice of America transliacijos šiuo metu vyksta 35 kalbomis. Sumažinus lėšas būtų tik 11-ka kalbų.

V. Žalakevičius suka naują filmą

Kino režisierius V. Žalakevičius "Mosfilmo" kino studijoje Maskvoje suka naują meninį filmą "Tas saidus žodis - laisvė" (scenarijus V. Žalakevičiaus ir V. Ježovo). Balandžio pradžioje grupė aktorių išskrido filmuotis į Čili, nes naujasis filmas pasakoja apie Lotynų Ameriką.

Išvykusių tarpe yra ir Panevėžio dramos teatro aktorius B. Babkauskas. Šis aktorius, kaip ir vilnietis R. Adomaitis, filme atlieka vieną pagrindinių vaidmenų.

Iš 780 transliacijų valandų, liktų tik 454 valandos.

- Amerikos Balso programos lietuvių kalba iš Washingtono girdimos: Lietuvoje - 18:30 ir 20 val. Vokietijoje ir Italijoje - 16:30 ir 18 val., Anglijoje ir Prancūzijoje - 15:30 ir 17 val. (Grenwich laiku), Australijoje: Canberra ir Sidney - 1:30 ir 3 val. naktį, Adelaidė - 0:30 ir 2 val. naktį. Pietinėje Amerikoje: Buenos Aires - 12:30 ir 14:00 val. Rio De Janeiro - 13:30 ir 15:00 val., Washingtono ir New Yorke - Dienai "Taupyti" laiku - 11:30 ir 1 val. vasaros laiku. Standard laiku viena valanda anksčiau) Chicagoje - 10:30 ir 12 val. vasaros laiku. Los Angeles ir San Francisco - 8:30 ir 10 val. vasaros laiku. Havajuose - 5:30 - 7 val. ryto, ir 6:30 - 8 val. ryto.

LIETUVOJE

Anykščių centre išaugo naujas penkiaaukštis namas prekybininkams. Pirmame aukšte - erdvios klasės, kur prekystaliu darbuotojai mokysis. Kituose aukštuose - butai dėstytojams, prekybos darbuotojams.

Prie pastato yra viena didžiausių mieste maisto produktų parduotuvė, kuri veiks savitarnos pagrindais.

Lietuvos prekybos laivynas pradėjo ketvirtuosius gyvavimo metus. Praėję nuo įsikūrimo metai - tai Lietuvos jūrų laivininkystės augimo ir stiprėjimo laikotarpis, atnešęs daug naujovių. Liet. laivininkystė turėjo 19 prekybos laivų, o jau 1972 m. pradžioje jų skaičius baigoje pasaulio jūras ir vandenynus raizys 38 Lietuvos laivai.

- "Šviesiojo kelio" kolūkio gyvenvietėje prie Kapsuko-Marijampolės išaugo didelis, erdvus pastatas - nauja mokykla.

Kapsuke steigiamas putliųjų verpalų fabrikas, konservų, keramzinio betono plokščių gamyklos. Maisto pramonės automaty gamykloje, autotransporto kontoroje vyks sumoderninimas. Statoma "Supermarket" parduotuvė ir baldų parduotuvė. Rudenį pradės veikti automatinė telefonų stotis.

Akmenėje vyksta - cemento gamyklos septyniosios ir aštuntosios technologinių linijų statyba. Jų pajėgumas - 1 mil. 250 tūkstančių tonų cemento per metus. - Akmenės statybinių medžiagų rūgščių dirvų kalkinimo trąšų gamyba taip pat plečiama.

VIENYBĖ

OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER IN THE WORLD

was established in 1886 by Juozas J. Paukstys in Plymouth, Pa. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office in Brooklyn. VIENYBĖ co-owners are: Valerie Tysliava and Joseph N. Tysliava. It is published bi-weekly by Valerie Tysliava, Joseph N. Tysliava Ann Vaidada and Jonas Valaitis. Editor: Jonas Valaitis; Managing Editor: Valerie Tysliava; Business Manager and Photo Editor: Joseph N. Tysliava; Senior Editor: Vytautas Širvydas; English Editor: Demie Jonaitis; Contributing Editors: Prane Lape, Juozas Kreivenas, Edvardas Sulaitis, Vytautas Zalatorius.

SUBSCRIPTION RATES: \$7.00 for one year. Advertising rates on application. All rights reserved and no part of this newspaper may be reproduced without the consent of the Publishers. Editorial and Administrative Offices located at 192 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207. Telephone APplegate 7-7257.

mes

Vytautas Širvydas



Velykų metu buvo prisimenama, kad žydų rabinai sukurstė liaudį - iš Piloto reikalauti paleisti -, ne niekuo nekaltą Kristų, bet - labai nusikaltusį Barabą! Apie netikėtai savo gyvybę kito auka išsigelbėjusį Barabą švedų rašytoja Lagerkvist parašė įdomią apysaką, susilaukusią Nobelio premijos, o Hollywoodas pagamino filmą.

Panašiai kaip tam Barabui, daugelis lietuvių išgelbėjo savo gyvybes, palikdami kitiems tėvynėje Lietuvoje iškentėti nepriklausomos Lietuvos mirtį ir kančią. Kažin, ar šitie "barabai" kada nors rimtai pagalvoja apie savo netikėtą likimą? Ir - ar pasidaro iš to išvadų apie savo santykį su Lietuvoje likusiaisiais?

* * * *

Mūsiškiai Barabai prasikišo Kanados lietuvių Montreale leidžiamo Nepriklausomos Lietuvos laikraščio bendrovės suvažiavime, pareikšdami "nepasitikėjimą", prieš šešis mėnesius jų pačių išrinktai, valdybai ir net iš Anglijos pasikviestam redaktoriui R. E. Maziliauskui.

Priekaištauta, kad Nepriklausomoji Lietuva pasidariusi kaip Vienybė, ar Vienybės keliais einą Chicagojį Akiračiai. . . Girdi, Maziliauskas per daug persispausdinęs straipsnių iš Vilniaus Literatūra ir Menas ir kitos Lietuvos spaudos. . .

Nepasitikėjimą pareiškus leidėjų valdyba ir redaktorius atsisistatydino. Redakciniam kolektyve dabar yra: J. Viliušis, E. Kardelienė, L. Girinis-Norvaiša, J. Ši J. Šiaučiulis, J. Gedvilas, P. Klezas.

* * * *

R. E. Maziliauskas yra Vokietijoje gyvenančio seno Lietuvos socialdemokrato Glemžos posūnis. Atrodo, jis laikėsi kito sd veikėjo velionies St. Kairio, "veidu į Lietuvą" principo, kurio nemėgsta "nugarą Lietuvai" atsukę Barabai.

Persispausdinti Lietuvos spaudos straipsnius į Nepriklausomą Lietuvą įvedė senasis Lietuvos žurnalistas ir ilgametis N. L. redaktorius Jonas Kardelis, kuris mokėjo apmuilinti kietakakčiams akis, pasakodamas, būk jo persispausdinami straipsniai komisarams Lietuvoje buvę "nekošerni". Jam patarimais padėdavo poetas Nagys. Bet Lietuvos laikraščių raštus ir nuotraukas persispausdina visi, net ir patys dešiniausi laikraščiai! Toks Draugas net dabartinės Lietuvos albumų puslapiuose tilpusias nuotraukas prastai persispausdina net ir pirmuosiuose puslapiuose! Ir niekas dėl to neprotestuoja.

* * * *

Bendruomenės valdyba skelbia, pernai gavusi \$33,000 aukų ir turėjusi \$22,000 išlaidų - daugiausia politikos, ne lietuvių kultūrai ar lietuvių palaikyti tikslams, kuriuos Bendruomenė, kai organizavosi Amerikoje, buvo prisėmusi išimtinu tikslu. Kai mūsų SLA, iš dalies ALT ir kitos didžiosios ir mažesnės organizacijos daugiau rūpinasi kultūriniais lietuvių reikalais, Bendruomenė pradeda skverbtis į politinę veiklą, dėl ko, aišku, nukenčia jos kultūriniai įsipareigojimai.

Kodėl Milne pasišvenčia?

Torontietis Leonard Milne 1971 m. gruodžio 22 d. buvo sulmtas ir pasodintas į kalėjimą Helsinkio, Suomijoje, už tai, kad ruošėsi pagrobti amerikiečių keleivinių lėktuvą. Sulmtasis aiškino, kad. . . Lėktuvo pagrobimas buvo dalis plano išgelbėti Simą Kudirką. . .

Leonard Milne, škotas, atkeliavęs į Kanadą prieš dvyliką metų, kai kurių lietuvių buvo pakviestas į eilę Vasario 16 priėmimų kaip garbės svečias. Jis aiškino savo užsimojimą maždaug taip:

Žmonės daug kalbą apie gelbėjimą kitų žmonių. . . Jis jautėsi, kad laikas veikti".

Esąs skaitęs apie tokias žmones. Jis buvęs prispaustas iš visų pusių, ir jam nelikę kitokios išeities. . .

Nors planuotas pagrobimas nepavyko, Milne jaučia, kad iš dalies tai buvo sėkmingas žygis. Plačiai sukeltas dėmesys neleis pamišti, kad yra žmonių pasaulyje, kurių padėtis yra panaši į Kudirkos. Jūs reikia gelbėti!

Esąs praleidęs dvidešimt metų biurokratijoje, ypač biurokratijos aukštesniuose rateliuose, kurie tik kalbą apie pagalbą, bet jos nelaimingai nesuteikia. . .

Milne, 49 metų amžiaus, gimęs Dundee, Škotijoje, RAF veteranas, gyvena Toronte su šeima. Trejus metus dirbo Kanados United Church planavimo komisijoje.

Milne susitiko ir su latvių studentų grupe Toronto universitete ir estų bendruomenės grupe.

Leonard Milne pareiškė, kad atėity norėtų matyti vieną garsią Baltijos brigadą, sudarytą lietuvių, latvių ir estų karių.

Keno inspiruotas Milne pasišvenčia?

NEMATO KAS PRIE JŲ NAMŲ

Dirva rašo, kad Lietuvos ežeruose ir upėse nyksta žuvis, pramonė teršiant vandenį. Žinias semia iš Lietuvos spaudos savikritikos. Dirva leidžiama Clevelande, kuris yra prie ežero, o jis seniai miręs. Bet Dirva dar

nėra niekad rašiusi kad jame gyvybės nėra! Dirva rodo nepasitenkinimą, kad į Lietuvą vyksta rusų. Bet visai nepastebi, kaip Clevelando miestas yra užterštas. Iš Dirvos pašonės beveik visus lietuvius išvaikė. Ir į pačią Dirvą naktį jau negalima nueiti, nerizikuojant būti užpultu!

Draugas taip pat mato Lietuvą tik juodomis spalvomis, kritikuoja jos statybą, kelius ir viską, ką tik Lietuvoje lietuviai sukuria. Bet kad kai kada, taisomais Chicago keliais privažiuoti ir prie paties Draugo sunku, to Draugo rašėivos taip pat nepastebi. Kad Chicagoje neužpultam naktį sunku gatvę bėperei - tyli, o kad Lietuvos miestuose dieną ir naktį gali laisvai vaikščioti neužpultas, to Draugo rašėivos taip pat nepastebi. . .

Tų laikraščių redaktoriai ir bendradarbiai yra tolregiai; mato ir girdi kas yra už 4 tūkstančių mylių, bet kai vaikštinėja arti savo namų, nieko nemato. Dar blogiau - nesistengia savo namuose sau ir savo skaitytojams gyvenimą pagerinti.

15 MILIONŲ DOLERIŲ TAUTYBIŲ KULTŪRAI

Washingtono ir Philadelphiaus amerikiečių spauda praneša, kad JAV LB centro valdyba balandžio 13 d. prie U. S. senato posėdžių salės patalpose pagerbė JAV kongreso narius lietuviškais valgiais ir kitais skanėstais. Tiesiog glėbėjai buvo respublikonų vadai sen. Scott ir sen. Schweiker. Svarbiausi organizatoriai - adv. Novasaitis ir Mačiulytė-Zerr.

Sen. Schweiker pobūvy pranešė, kad kongreso taidkomoji komisija priėmė "Ethnic Heritage Studies Centers Act of 1971", kuris numato paramą tautinių grupių kultūros, švietimo reikalams per metus \$15 milijonų. Yra vilties, kad įstatymą priims senatas ir atstovų rūmai.

Muzika ir spauda

Lietuvos Kompozitorių sąjungos viešame susirinkime aptarti muzikinio gyvenimo ir kritikos klausimai. Be kompozitorių, muzikologų dalyvavo ir spaudos darbuotojai.

- Susitikimo tikslas, - pasakė, pradėdamas susirinkimą, Kompozitorių sąjungos organizacijos sekretorius prof. J. Gaudrimas, - pasitarti su spauda, kaip geriau spręsti muzikinės kultūros vystymo, muzikos kritikos problemas.

Akcentuodamas temą Dėl literatūros ir meno kritikos iškeltus uždavinius, muzikologų sekcijos pirmininkas A. Ambrazas konstatavo, kad muzikologų, muzikos kritikų darbas suaktyvėjo, tačiau, deja, dar daug reikšmingų muzikos pasaulio įvykių nepastebėti ir nevertinti.

Susirūpinimą kelia gana neaukštas profesinės muzikinės kritikos lygis. Labai slauras bendradarbiaujančių, rašančių spaudoje mu-

zikos kritikų ratas. Apie tai kalbėjo pianistas E. Baltrimas, muzikologai V. Landsbergis, J. Antanavičius. Pastarasis kėlė mintį, kad Lietuvos Valstybinė konservatorija nepakankamai paruošianti muzikos kritikų. Susirūpinimas muzikos kritikų ruošimu skambėjo ir profesoriaus J. Gaudrimo kalboje.

Muzikos auklėjimąjį vaidmenį pabrėžė kompozitorius prof. J. Juzeliūnas. Kompozitorius V. Bauminas, muzikologė I. Mikšytė kalbėjo apie glaudesnio spaudos ir kritikos bendradarbiavimo svarbą, pareiškė muzikos kritikams priekaištus dėl jų kūrybinio pasyvumo, inertškumo. Pažymėta, kad neseniai susikūrusi muzikos kritikų sekcija teikia vilčių. Su jos tikslais, uždaviniais bei planais dalyvius supažindino muzikos kritikų sekcijos pirmininkas muzikologas J. Bruveris.

VIENYBĖ, 1972 m. balandžio 14 d.

STEBĖTOJO PASTABOS

Prezidentas Nixon lankėsi raudojojoje Kinijoje. Pasaulis nesugriuvo, kaip niekas nesugriūva, Amerikos lietuviams dažniau lankant dabartinę Lietuvą. Pasaulio scenoje dabar pirmąsias roles vaidina Amerika, Tarybų Sąjunga ir Kinija. Pernai išėjusioje amerikiečio diplomato, O. Edmund Clubb knygoje China and Russia - the "Great Game", šis, daugiau 20 metų Sibire ir Azijoje tarnavęs, diplomatas pareiškia: "Didelėm valstybėm įgimta siekti galios ir plėstis. Mūsų dienomis imperijos skaitomos atgyvenomis, bet, visgi, turime jų dar tris: Kiniją, Tarybų Sąją ir Ameriką. Pasaulis išrodė per siauras moderniniam karui, tačiau, šios imperijos daugeliu frontų suklūva ir, kaip imperijoms įprasta, rungtis bei kiverčijasi. Kiekvienos ateiti neišvengiamai nulems, pirmą vietą, jų vidaus reikalai". Tarp tų vidaus reikalų Tarybų Sąjogos imperijoje yra tos tautos vis stiprėjantis prieš didrūs nacionalizmas.

Nacių nukankintas dėl savo krikščioniškų įsitikinimų Theodor Hacker, knygoje Journal of the Night, kirsdamas nacių ideologui Rosenbergui (gimusiam Estijoje, ir po teismo Nuremberge, pakartam), rašė: "Rosenbergas pasakoja, jei Afrikos hotentotai šiandien taptų krikščionimis, negalėtų pastatyti vokiškų katedrų. Ponas Rosenbergai, tokio kvailio pareiškimo Vakarai nėra girdėję per du tūkstantčius krikščionybės metų! Pritariame, kad apsikrikštinę hotentotai neišstengtų pastatyti vokiškų, ir, gal būtų, prancūziškų katedrų. Ponas Rosenbergai, net latviai to neišstengtų. Bet, ponas Rosenbergas, ne tik hotentotas, bet ir lietuvis, gali patapti palaimintu ir šventu".

Vėžiu miręs, Fordhamo u-to teisės profesorius K. Račkauskas testamentu paliko \$2,000 lietuvių enciklopedijai anglų kalba ir \$1,000 VLIKui Brazilskų bylai. Jis gimė Kaune 1905 m. Teisę studijavo Paryžiuje, Berlyne ir Romoje. Fordham universitetas jį pakvietė 1948 m. Jis 1946 m. parašė disertaciją "Sovietų Sąjunga ir Lietuva - teisiniai bei politiniai jų santykių aspektai", kurios mūsų Lituanus dar nepastebėjo. Nepastebėjo nei veiksniai.

Gavome vėliausią mūsų studentų leidžiamo Lituanus numerį. Ir vėl prisiminė prieš pora metų turtas prof. V. Vardžio nuosprendis: "Lituanus galėtų atlikti didelę misiją, atskleidžiamas jį jau lietuviškai nebekalbantius, bet lietuvių kilmės JAV, Kanados, Anglijos ir Australijos mūsų tautiečius. Dabar Lituanus neturi taikinio". Kiti šis žodžiais - dažnai pašauko į žvirblius.

Lietuvių šeštadieninė mokykla Los Angeles, Cal. jau veikia 20 metų. Turi po 80 mokinių ir 5 mokytojus. Būtų naudinga, jei kuris mūsų sociologas patyrinėtų, kiek ši mokykla per 20 m. sustiprino lietuviybę ir kaip?

Tūlas psichologas taip nusako proto "paranoid psychosis" ligos žymes: 1) ligonis išvis niekam nepasitiki ir vis nužvelgia kitų elgesio motyvus, 2) jam viskas tik dviejų spalvų, arba balta, arba juoda, 3) jis nori tučtuoją ką nors padaryti, nepasvarstydamas, kas iš to išeitų, 4) jaučiasi labai galingas viską atlikti, ir 5) tiki, kad visur pilna šnipų (ar komunistų ir kolaborantų).

VIENYBĖ, 1972 m. balandžio 14 d.

Šių žymių galima pastebėti ne tik daugelyje mūsų veikėjų, bet ir kai kuriuose mūsų laikraščiuose.

Izraelyje gyvenęs pagarsėjęs rašytojas Agnanas apysakoje Baisioji naktis pasakoja, kad Vilniuje, 1848 metų cholera sūsiužiant, vyriausias rabinas Salanteris iškabinėjo sinagogose laišką, kuriame patarė baisiąją prieš Jom Kipurą naktį nepaslinkauti, nes Dievas, sako, nori gyvo, ne mirusio žmogaus, o paslinkus choleros susilpnintą žmogų gali visai pribaigti. Prasė ir nesėdėti sinagogose ilgas valandas prie maldos, bet geriau pavaikščioti tyrame ore. Paslinkus įpusėjus, jis iššaukiančiai sinagogoje išsiėmė iš kišenės duonos riekę ir suvalgė. Daugelis Amerikos lietuvių panašiai pastelgė, prieš visus "baisiuosius" veiksmų įspėjimus, drąsiai, tautos sveikatai, lankydami dabartinę Lietuvą.

Rumford, Me. lietuvis, Anthony Koliche (Kavalevičius) priminė New Yorke einančiam finansų dienraščiui, The Wall Street Journal, kad iš 1930 metais 40 lietuviškų laikraščių šiandien teliko 14. Pareiškė: "Dingus lietuvių laikraščiams, dingus Amerikoje ir lietuviška kultūra". Dienraščio vienas bendradarbių ištyrė, kad 1930 metais ėjusių 730 ne anglų kalba laikraščių, per dešimtį metų užsidarė trečdalis. Didžiausias kaltininkas - jaunimo nesidomėjimas savo tėvų spauda.

Rumford, Me. garsus gimtavietai Amerikos prezidentus siekiančio demokrato E. Muskie, kuris čia lankė mokyklą su ne vienu lietuviu berniuku ar mergaite. Rumford pagarsėjo ir Maine valstijos byla prieš protestantų kunigą Mykolą Mockų, mūsų žmonių pramintą "velnių kupčium", kuriam, per šv. Roko dr-jos surengtas prakalbas 1929 m. prikišta "blevyzgos" prieš Dievą. Teismas rado jį kaltu, nutelė dviems metams kalėjimo, o aukštesnysis apeliacinis teismas pabaudą patvirtino. Kairieji šv. Roko dr-jos valdybos nariai, be narių pritarimo, užstatė \$500 kaucijos, kuri žuvo, nes Mockus nusprendė pasišalinti į Meksiką. Čia 4 metus vargė pagyvenęs, atvyko į Chicago ir mirė skurde 1939 m. Ameriką buvo atvykęs Vienybės įsikūrimo metais ir jai bendradarbiavo 1886-1889.

Sovietinamiems estams pavyko išsaugoti vardą nepriklausomybės metu (1923 m.) įkurtoji literatūros žurnalas Looming (Kūryba), kurio dabar spausdinama 13,000 egz. Lietuviai nei vieno vardo nepriklausomybės laikais ėjusios spaudos neišsaugojo. Loomingui tolygią Pergalę jie parsigabeno iš Gudijos ir Vilniuje dabar jos spausdina 9,800 egz. Antras šių metų Pergalės numeris skirtas Loomingui ir jo bendradarbiams. Pateikiama apščiui estų eilėraščių ir apybraižų. Kažin, ar estų Loomingas ras Pergalėje ganėtinai literatūrinės medžiagos išleisti apie Pergalę numerį, kokią Pergalę išleido apie Looming?

Laura Green - Chicago Daily News tilpo straipsnis apie Chicago lietuvių, daugiausia apie Marquette Parką. Paminimos lietuvių verslavietės, valgyklos, Margočio radijas, Balzeko muziejus, Lietuvių fondas, Jaunimo centras, Telpa ir Palangos restorano nuotrauka.



GINNAZIJA VOKIETIJOJE. - B. Zalatorienė iš Cicero, Ill. apžiūri bebaigiama Vasario 16- toios gimnazijos mergaičių bendrabutį Huentefelde, Vakarų Vokietijoje, lydimą vietos lietuvių. B. Zalatorienė ten lankėsi š. m. vasario mėn. J. Kavolienės nuotrauka

Iš Vienybės puslapių

1910 METAI

RUGPIŪČIO 24 D. iš Valparaiso universiteto praneša, kad šiemet mokslą užbaigę šie lietuviai: F. Šafranauskas, H. Vaičiūnas, E. G. Klimas, A. Dambrauskas ir K. Mikolaitis. Ten esą mokinių iš 52 tautų. Nemažai ir lietuvių. Jie pasidalinę į tautiečius, socialistus, klerikalus ir veda kovas.

RUGSĖJO 20 D. arkivyskupas uždarė Mahanoy City lietuvių bažnyčią. Parapijonai užvedė bylą prieš arkivyskupą.

KUNIGŲ "Motinė" New Yorke turėjo sėmą. Išde turi \$1,721.45.

SPALIO 26 D. laikraštinkai įsteigė vieną "amžiną" stipendiją moksleiviams. Pas dr. Šliupą jau sudėta \$90.11.

LAPKRIČIO 2 D. Keleivio suagituoti, išsibraukė iš SLA vienuolika kuopų Conn. valst.

MO. VALST. nušautas lietuvis cirko ir scenos kumštinkas, Stasys Kiečelis. Paliko turto \$100,000.00.

LAPKRIČIO 16 D. A. Olšauskis iš Chicago paskelbė planą lietuvių enciklopedijai išleisti, Bet J. Gabrys iš Paryžiaus užprotestavo, kad

TMD numąčiusi tokią enciklopediją išleisti.

1911 METAI

SAUSIO 1 D. Amerikoje eina 18 lietuvių laikraščių: pirmieji Vienybė Lietuvninkų, Lietuva, Katalkas, Keleivis, Tėvynė, Laisvoji Mintis, Dagis, Amerikos Žinios, Darbininkų Viltis, Kova, Dilgelės, Žmonių Knygynas; klerikalų Žvaigždė, Draugas; bespalvių - Saulė, Lietuvių Žinios, Žemaitis, Svyturys.

KOVO MĖN. Waterbury pradėjo eiti mėnesinis žurnalas "Aidas", redaguojamas K. M. Lukošiaus.

BALANDŽIO 5 D. Bostone pradėjo eiti "Laisvė", savaitinis laisraštis redaguojamas A. Monvildo.

BAL. 12 D. Waterbury, Conn. savo šalpai V. Matukaitis pradėjo leisti laikraštuką "Upelis Ramybės".

GEGUŽES 10 D. Chicagoje pradėjo eiti anarchistų laikraštis "Laisvoji Žmonija".

SLA CENTRO valdyba iš redaktoriaus pareigų pašalino K. Vidiką už griovimą organizacijos ir už talpinimą Žagaro straipsnių.

LIETUVIAI PASAULYJE

LITUANISTINĖS MOKYKLOS ARGENTINOJE

Argentinos Lietuvių Balsas savo redakcinio straipsniu apžvelgia to krašto lituanistines mokyklas.

Pirmutinė lietuvių kalbos mokykla Argentinoje buvo įkurta šio šimtmečio pradžioje. Patagonijos gyventojų Šlapelių, Baltušų, Jankauskų ir kt. Lietuvos išeiviai, įsikūrę savo avims auginti dvarus, jie norėjo, kad tolimoje Patagonijoje gimę jų vaikai, ir anūkai kalbėtų lietuviškai. Susirinkę savo įsteigtoje kolonijoje Sarmiento, Chubut, nutarė išsirašyti mokytoją iš Lietuvos. Išsirašė iš Jurbarko. Po kiek laiko mokykla likvidavosi, kadangi mokytojas, įsimylėjęs į vieną savo mokinę, su ja išvyko.

Patagonijos lietuviai pirmieji įkūrė knygyną, prenumeravospaudą, įsteigė kapinyną ir pirmieji įkūrė aviacijos klubą.

* * *

Nepriklausomybės laikais Buenos Aires mieste, Nueva Pompeya, Valentín Alsina ir Berisso vietovėse veikė pradinės lietuvių mokyklos, Lietuvos lėšomis išlaikomos. Daug Argentinoje gimusių lietuvių jų juse išmoko geriau kalbėti lietuviškai. Dėl neilgo jų gyvavimo laiko, tik viena mokinė (Aldona Daukšaitė) gavo šešių skyrių baigimo pažymėjimą iš Dariaus ir Girėno mokyklos, kas tapo pažymėta Argentinos Švietimo Ministerijos lai išduotame diplome.

Be jokios paramos iš Lietuvos, veikė ir dr. J. Basanavičiaus lietuviška mokyklėlė Argentinos Lietuvių Centre, kurioje pasišventusi mokytoja Elena Vilčinskaitė-Rysellenė. Ji ir dabar dalyvauja ALC ir scenos menodarbe.

Buvusieji Lietuvos šelpų mokyklų mokytojai išsiskirstė: Vyt. Nalivaika leidžia ispanišką laikraštį Entre Rios salose; Ant. Repečka gyvena Buenos Aires provincijoje; buvęs mokytojas P. Čiučelis mirė Urugvajuje, o V. Puplenis mirė Brazilijoje.

Bet ir rimesnės organizacijos ir draugijos imasi to darbo. Lietuviškos mokyklėlės dabar veikia prie lietuvių tautinių šokių ir dainų ansamblių. Argentinos lietuvių sostinėje, Berisse, kelios pasiryžusios, Argentinoje gimusios lietuvaitės, prie lietuvių draugijų turi lietuviškas mokyklėles, kuriose, tarp kitų talkina La Platos Valstybinio Universiteto profesorė V. Bukauskaitė-Persico.

Dr. Vinco Kudirkos Susivienijime Lietuvių Argentinoje, iš SLA ansamblių sudarytoje lietuvių mokykloje, mokytojauja Argentinoje gimusieji J. Leopoldas Stankevičius ir jo žmona Irenė Andriuskaitė Stankevičienė.

Rosario mieste ir Kordoboje taip pat rūpinamasi lietuvišku atžalyno švietimu. Visur dirba pasišventę pedagogai.

DOVANOS ARTIMIESIEMS

PIGIAU! GERIAU! GREIČIAU!

Nežiūrint to kad prekių kainos nuolat visur kyla, mūsų kainos lieka tos pačios.

Išnaudokite progą, pasiųsdami jau dabar dovanų savo artimiesiems į Lietuvą.

SIUNTINYS 1971 (3)

3 - 3/4 jardo puikios vilnonės angliškos medžiagos ellutei, 3 jarda vilnonės angliškos medžiagos apsiaustui, 1 - 1/2 jardo crimplene medžiagos suknelei, 1 vyriškas arba moteriškas megztukas, vyriškos arba moteriškos kojinės, vilnonė gėlėta ar su ornamentais skarelė, 20 angliškų cigarečių 1 sv. dėžė šokoladinių saldinių.

Įskaitant multo ir persiuntimo išlaidas, siuntinys kainuoja \$100.00.

SIUNTINYS 1971 (4)

Itališkas nailoninis lietpaldis, gali būti vyriškas ar moteriškas, vilnonė angliška medžiaga ellutei, vilnonė medžiaga suknelei, medžiaga sijonui, 1 vyriški nailono išėiginiai marškiniai, bluzelė, šilkinė skarelė, 1 sv. dėžė šokoladinių saldinių. Siuntinio kaina \$90.00.

Taip pat dar galime pridėti prie šių ar kitų siuntinių be jokių papildomų persiuntimo išlaidų daiktų, kurių klientas pageidauja.

Šie yra labai vertingi ir reikalingi dalykai:

Nailoninio kailio viršus moteriškam apsiaustui \$30.00, vilnonė gėlėta skarelė \$5.00, vyriški ar moteriški nertiniai už \$12.00 ar \$18.00, nailono marškiniai \$9.00, bluzelė \$7.50, nailono lietpalčiai \$11.00, crimplene medžiaga suknelei \$9.00, šilkinės ar nailoninės skarelės po \$2.50, ilgi vilnoniai šalliai po \$10.00, komplektas moteriškų nailoninių apatinių \$12.00 ir kiti.

BALTIC STORES LTD.,
(Z. Juras)

42(Hackney Rd., London, E. 2. England

Tel. 01 739 8734.

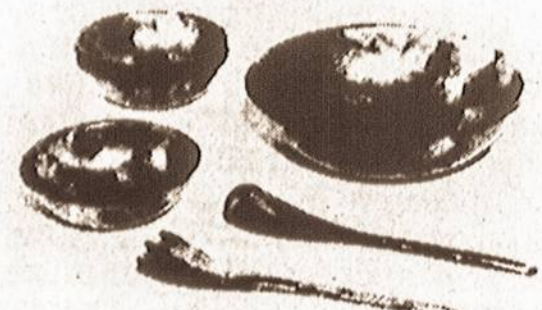
Special Invitation AS PEOPLE PLEASERS Liberty decided to do something Special For Those Who OPEN A SAVINGS ACCOUNT DURING LIBERTY'S ANNIVERSARY Our 71st

A Souvenir to All Who Stop in to Wish Us Well.

A FREE gift when you open a Savings Account for \$100 or more.



6 Pc. Corning
Ware Set



Wooden Salad
Bowls

Many Other Lovely Gifts on Display at All Offices

INTEREST -ED In Growing Things?

Money

Earn a big 5% per year from day of deposit to day of withdrawal in a Regular Savings Account. Dividends payable quarterly. You will never use a single day's dividends when you save at Liberty.

WANT HIGHER EARNINGS?

Choose our 6% or 5-3/4% per yr. Savings Certificates (Depending on term and amount)

VACATION CLUB

Opens May 1st. Come in - open your account now. A Vacation Club Account of any amount entitles you to an exciting record album entitled "Let's Have a Party."

TWO MILESTONES REACHED

Over \$ 100,000,000 in SAVINGS

Over \$ 114,000,000 in ASSETS

Philadelphia, Pa.

Liberty Federal Savings

AND LOAN ASSOCIATION



MAIN OFFICE - 202 N. BROAD LO 7-1480

STENTON & DUVAL 1625 WADSWORTH 128 W. CHELTEN
LI 8-3900 CH 8-6300 VI 3-4100

VIENYBĖ, 1972 m. balandžio 14 d.

LIETUVIŠKOJE CHICAGOJE

J. MEKAS VIEŠĖS CHICAGOJE

Filmininkas ir poetas Jonas Mekas atvyks į Chicago ir čia rodys savonausiausią filmą "Reminiscences of a Journey to Lithuania". Programa įvyks gegužės 13 dieną, (šeštadienį) 7:30 val. vak. "Menės" salėje, 2515 S. 69th St. Ta pačia proga yra numatoma pristatyti J. Meko dvi naujausias poezijos knygas: pernai Lietuvoje išleistąją Poeziją ir šiemet New Yorke - Reminiscensijas.

JAV LB tarybos korespondenciniame posėdyje, pasibaigusiam vasario 21, dalyvavo 50 tarybos narių. Taryba 48 balsais (tik dviem susilaikius) patvirtino Lietuvių Fondo įstatų pakeitimus. Kitos sesijos vietos klausime persvarstydami ir perbalsuodami, 23 tarybos nariai pasisakė už Chicago, 22 už Dainavą, 5 susilaikė.

Jorūnė Jonikaitė, Chicagos amerikiečių laikraščio redakcijos narė, vadovaus komisijai, kurirūpinsis IV-tosios tautinių šokių šventės skelbimais amerikiečiams.

REKLAMUOJA JAUNIMO EKSURSIJĄ

Mok. J. Kreivėno organizuojama ekskursija į Lietuvą šią vasarą susilaukia nemažos reklamos. Ją plačiai išgarsino Cicero šv. Antano parap. vikaras kun. A. Juška, kurio laišką ekskursijos reikalui, išsiuntinėtą vietinės mokyklos mokinių tėvams, paskelbė Naujienos ir voldemarininkų laikraštukas. Taip pat nemažą dėmesio ekskursijos reikalui parodė ir Amerikos Lietuvių Taryba, kuri net paskelbė viešą atsišaukimą. Tas atsišaukimas buvo perskaitytas net per pamokslą šv. Antano parap. bažnyčioje Ciceroje balandžio 16 d., kur pamokslininkas net pragaru grąšino norintiems siųsti vaikus į Lietuvą.

PARDAVĖ DAUG KNYGŲ IŠ LIETUVOS

Ir šiemet per Kaziuko mūgę Chicagos Jaunimo Centro skautai akademikai pardavinėjo knygas iš Lietuvos, gautas per Spaudos agentūrą Ciceroje. Susidomėjimas šiomis knygomis buvotoks didelis, jog per 3 valandas knygų buvoparduota už apie 600 dol.



LAISVĖS TIKINTIESIEMS. - Lietuvos katalikų peticija Jungtinėms Tautoms plačiai nuskambėjo Laisvajame pasaulyje. Solidarizuodami su šia peticija, Chicagos lietuviai balandžio 1-ą surengė maldos demonstraciją miesto centre. Matosi dalis plakatų ir demonstrantų.

V. Zalatoriaus nuotrauka



GRANDINĖLĖ PIRMAUJA. - Lietuvių Fondas savo dešimtmetį atšventė Chicagoje kovo 18 ir 19 dd. su Clevelando šokėjų pasirodymu Marijos Mokyklos salėje. Ansamblis, vadovaujamas L. Šagio parodė lietuviškų vestuvinių šokių pynę, kuriu viena čia ir matome.

V. Zalatoriaus nuotrauka



Cicero jaunieji skautai - vilkiukai su savo vadovais - R. Naujeliu (dešinėje) ir V. Vaitkevičiumi (kairėje).

E. Šulaičio nuotrauka

PIRMYN CHORAS PASTATĖ F. LEHARO ŠIKSNOSPARNI

Po ilgesnės pertraukos atgimęs Chicagos Pirmyn choras praėjusiais metais atskraidino Šiksnosparnį, o šiemet chigagiečius pakvietė susipažinti su Linksmąja Našle.

Franz Lehar trijų veiksmų operetė, kuri savo žaisminga ir viliojančia muzika niekad nenusibosta, buvo šiltai sutikta gausios publikos būrio kovo 4-5 dienomis Marijos aukštesniosios mokyklos salėje. Abi dienas visi bilietai buvo išparduoti, kas rodo, kad chigagiečiai mėgsta lengvo žanro pastatymus.

Kaip publika galėjo įsitikinti, jog ne tik vynes, bet ir solistas Algirdas Brazis, juo senesnis, juo geresnis. Grafo Danylos rolėje, anksčiau net į Metropolitano operą trumpam įžengęs, Brazis scenoje buvo jaunas, žaismingas ir smagus. Jis ant savo pečių išvežė spektaklį. Dvi pagrindinės moterų roles turėjusios - K. Mileriūtė-Lindquist ir E. Zapolienė, kurios yra Amerikos lietuvaitsės, buvo irgi neblogos, nors "amerikoniška" lietuviška tarsena labai krito ausin. Brazilui puikiai talkininkavo baronas Papovas - J. Laurušonis, kuris turi išskirtinių artistinių gabumų.

Bendrai, šiame kolektyve glaudžiai bendravo Amerikoje gimusieji lietuviai su naujai atvykusiais, ko nelabai pastebima kituose sambūriuose. Dirigento-režisieriaus rolėje buvo "senas vilkas" - Kazys Steponavičius, kuris jau daugelį metų dirba Pirmyn choro eilėse. Jo nuopelnu šis choras atgimė ir dar, turbūt, ilgai linksmins tautiečius. Bent iki to laiko, kol bus išsemtos austriškos-vokiškos operetės, kurioms klausytojų nereikia ieškoti.

Linksmosios Našlės pastatymo baletmeisteriu buvo S. Velbasiš, kuris turėjo nelengvą užduotį su merginų šokėjų paruošimu. Kaip atrodė, jam medžiagą reikėjo imti iš pačių dainininkių, kas, aišku, turėjo neigiamų pusių.

ISPŪDŽIAI

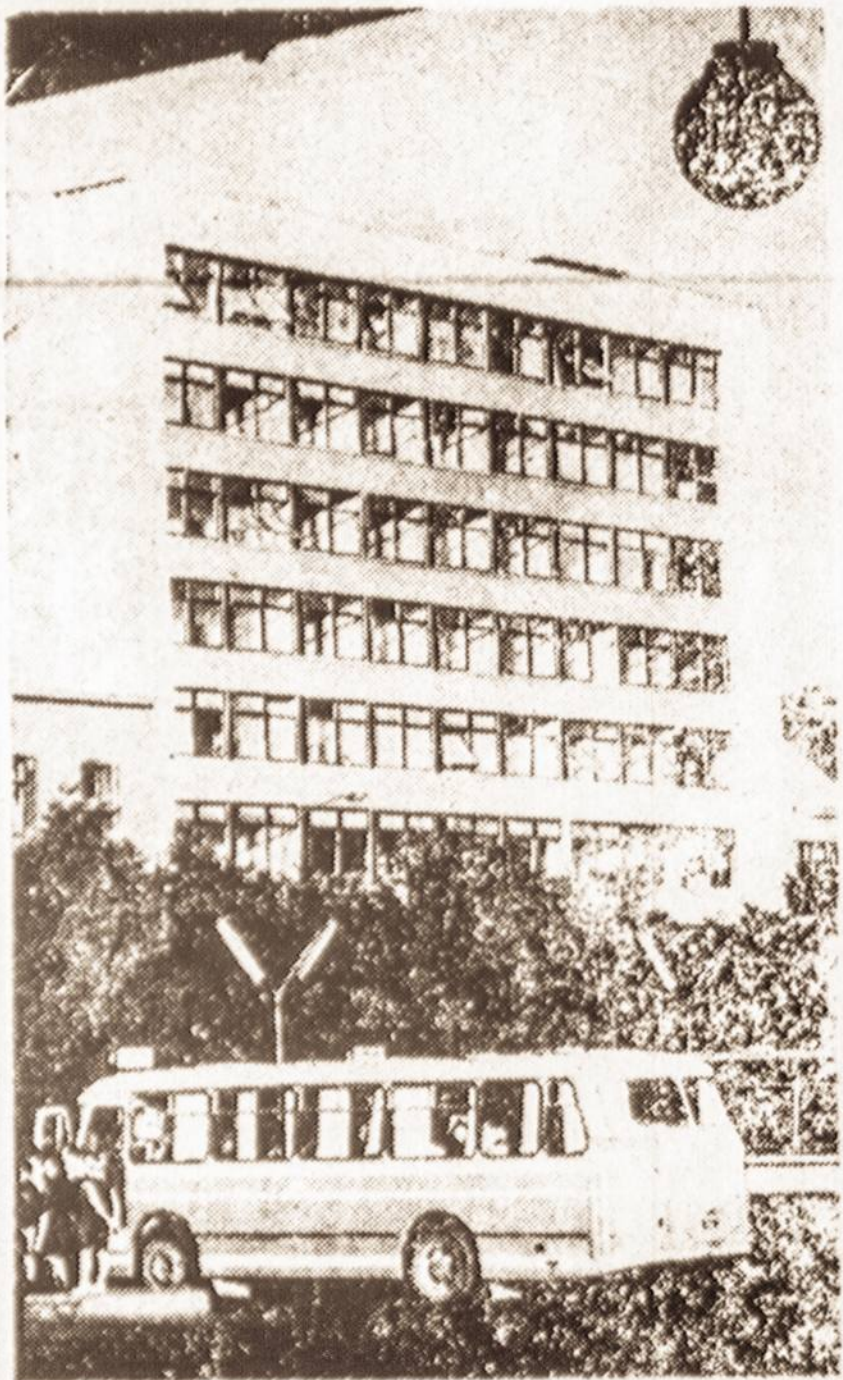
Kas įdomiausia Lietuvoje

JONAS VALAITIS

Kas vyko Kaune Lietuvai tapus nepriklausoma valstybe ir kaip jis vystėsi ir augo, manau, daugeliui kaip ir man pačiam, yra gerai žinoma. Tad grįšime į dabartinį - Kauną ir pažvelgsime, kaip jis šiandien atrodo.

1972 metais Lietuvoje, pasak Janinos Narkevičiūtės, kurios pasakymus užrašinėjo Marina Baubienė, nusistatyta aptarti didesnių ir mažesnių Lietuvos miestų kultūrinio gyvenimo pasiekimai ir problemos. Nutarta pradėti nuo Kauno - vieno seniausių ir gražiausių Lietuvos miestų.

Narkevičiūtė pradėjo labai poetiškai: Praėjo daugelis šimtmečių, kai gražiame, žaliame slėnyje, dviejų didžiųjų Lietuvos upių - Nemuno ir Neries - santakoje buvo padėti Kauno pilies pamatai. Ji priminė poetų Mickevičiaus, Maironio ar Salomėjos Nėries posmus, kuriuos literatai ir poezija domisi neabejojamai, žino, na, o kauniečiams jų miestas mieliausias. Nors Kaunas ir buvo Lietuvos valstybės laikinoji sostinė, bet jis tapo svarbiausiu judėjimo centru - ir darbininkijos lopšiu. Ir šiandien čia didelė dalis visos Lietuvos pramonės; svarbiausios jų šakos - energetika, mašinų gamyba, metalo apdirbimas, tekstilės, chemijos, maisto pramonės.



Šie namai, - Kauno Spaudos, Rūmai. Juose talpinasi V. Kapsuko spaustuvės administracija, Šviesos leidykla, Kauno Tiesos dienraščio redakcija.

Kaunas yra didelis spaudos centras. Patys gražiausi spaudos meniniai darbai atliekami ne tik Vilniuje bet ir Kaune.

Daug kas buvęs Kaune grožėjosi Perkūno namais, o štai dabar atgimsta visas Rotušės aikštės ansamblis. Narkevičiūtė pabrėžė, kad prieš pradėdant darbus, buvo imtasi rimtų tyrimų, ir restauracijos projektas rengtas pagal visus mokslinius reikalavimus.

Pabrėžė, kad Kauno miesto būsimasis veidas ateičiai kuriamas šiandien.



Kauno miesto sode prie Laisvės Alėjos atremontuotas Kauno teatras. Virš durų stambus parašas: MENAS TARNAUJA LIAUDŽIAI

Kauno senamiestį ne tik stengiasi atkurti bet pilnai restauruoti. Dabar darbą vykdo kompleksiškai, atkurdami senąją architektūrą, kartu suteikia namams šiuolaikinius patogumus. Juose įrengiami inžineriniai tinklai, pradedant centriniu šildymu, baigiant elektra, telefonu. Stengdamiesi, kad neišblėstų per daugelį šimtmečių kurtas nepakartojamas senamiesčio grožis, patobulinama, kad tuose senuose namuose žmogui būtų ir

Augant miestui, plečiasi susisiekimas troleibusais ir autobusais. Kauno troleibusai šiais maršrutais per dieną perveža apie 150.000 keleivių. Per metus - 50 milijonų. Projektuojami du nauji maršrutai Vilijampolei: iš senamiesčio Markso gatve ir Raudondvario plentu iki Romainių, antrasis - Neries krantinė, Demokratų, Panerių ir Markso gatvėmis.

Troleibusams vyksta parko statyba, pasirošti depo išplėtimui iki 187 troleibusų, kurie perveš apie 70 milijonų keleivių per metus.

Kiek autobusų Kaune yra, nepavyko patirti.

KAUNIEČIAI MOKOSI!

Kauno gyventojams būdingas žinių troškimas. Liaudies universitetą lanko net 20,000 klausytojų. Penkerius metus iš eilės Kauno bibliotekininkai užima pirmąsias vietas, o dirba sunkiomis sąlygomis. Pradėti ir Kauno viešosios bibliotekos statybai projektavimo darbai. Užsakyti vykdytojai - Kauno m.

inžinerinės statybos instituto architektai - pasistengs, kad rūmai būtų moderniškai, patogūs, pagal paskutinį technikos žodį. Vieta parinkta pati gražiausia.

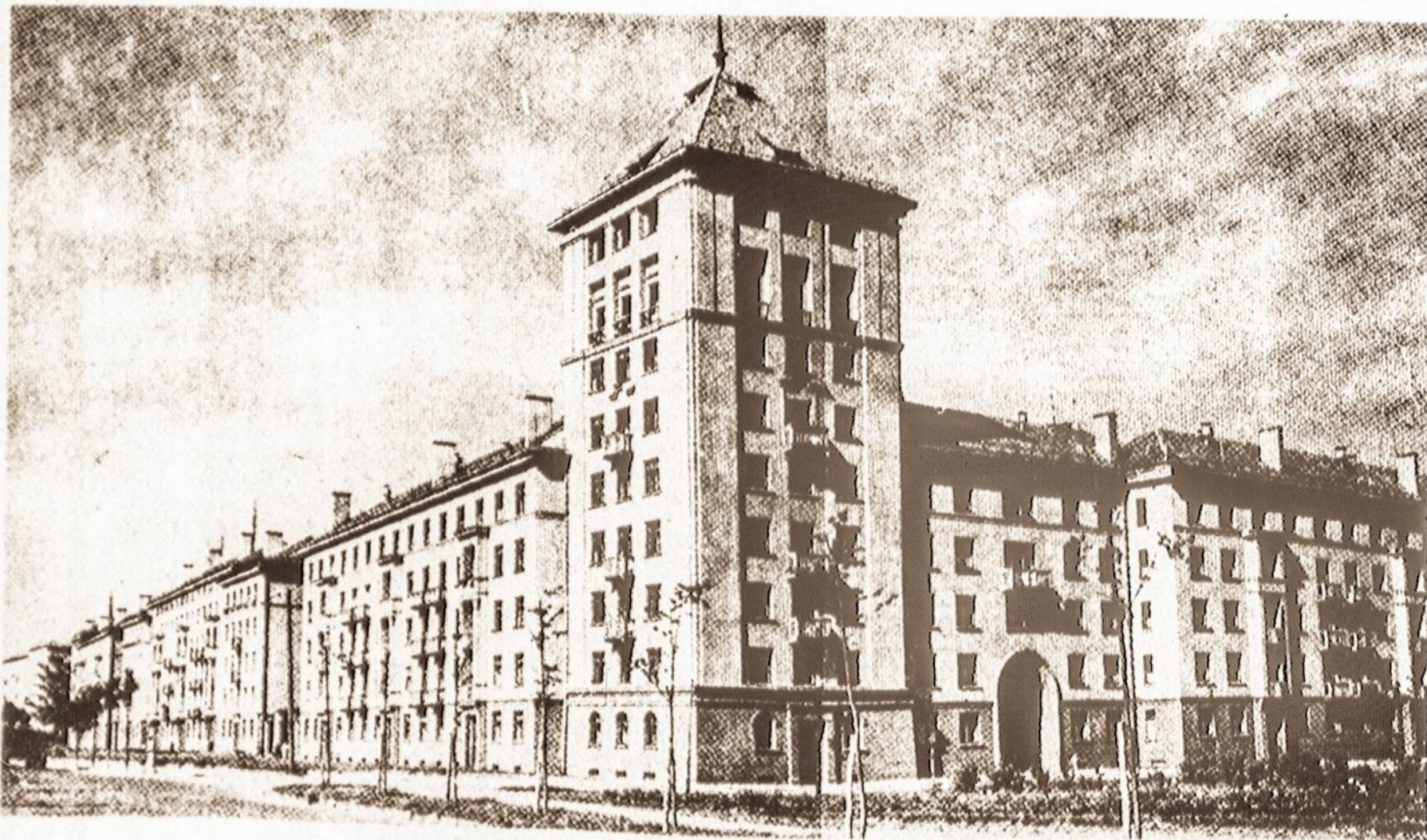
1972 metams ruošėsi pažymėti tarptautinius knygos metus. Ta proga paminėjo Kauno bibliotekininkų darbus, knygynų rūpesčius.

Priminė, kad Kaune 1870 m. dar pradėjo veikti "Skaitymo mylėtojų draugija", turėjusi ir savo biblioteką. Knygų mylėtojų tradicijos tebepalaikomos. Spauda Kauno knygynuose neužsigulinėjos.

Visi prekybininkai naujausius leidinius parduoda per kelias valandas. . . . Bet tai jau ne tik pagyra ar skundas - gerų knygų nuolat trūksta, jas graibstyte išgraibsto visoje Lietuvoje, ne vien Kaune, kad taip galėtume pasigirti Amerikoje! . . .

Kauno rašytojai tvirtai tęsia "Kauno literatūrinės tradicijas", įtemptai rengiasi Poezijos pavasariui. Jaunųjų rašytojų pasiekimais: jau išleistos 4 pirmosios knygos, baigiama spaudai ir 5-oji.

Buvo pastebėta, kad Kaunas garsėja naujų tradicijų kūrimu, ir pirmasis poezijos pavasaris įvykęs prieš šešerius metus lakštingalų slėnyje. Esame girdėję ir apie vasaros, oro ir vandens šventę prie marių, trumpiausios nakties ir ilgiausios dienos - "Rasos" - paminėjimą. . .



Senamiestyje prie Nemuno Krantinės gatvės nauji moderniškai įrengti namai.

Kas idomiausia

KAUNAS - LIETUVOS
POEZIJOS PUOSELĖTOJAS

Lietuvos Rašytojų sąjungos Kauno skyriaus ir Kauno šilko kombinato kolektyvo iniciatyva buvo įsteigta kasmetinė premija už geriausią literatūros kūrinių darbininkijos temą. Neseniai paskelbtas pirmasis laureatas: rašytojas Jonas Dovydaitis (Jonas Dovydaitis pernai lankėsi Amerikoje) apdovanotas už apsakymus, vaizduojančius darbininkų gyvenimą. Ši premija tapo tradicinė, kas metai ji įteikiama rašytojui, savo kūrinių herojais pasirinkusiam darbininkų klasę. Atrodo, kad galima drąsiai pranašauti naujosios tradicijos gyvybingumą. Kauno miestas - stambus pramonės centras, turįs tvirtas darbo, revoliucinių kovų tradicijas, didelį techniškosios inteligentijos būrį ir senas humanitarines tradicijas.

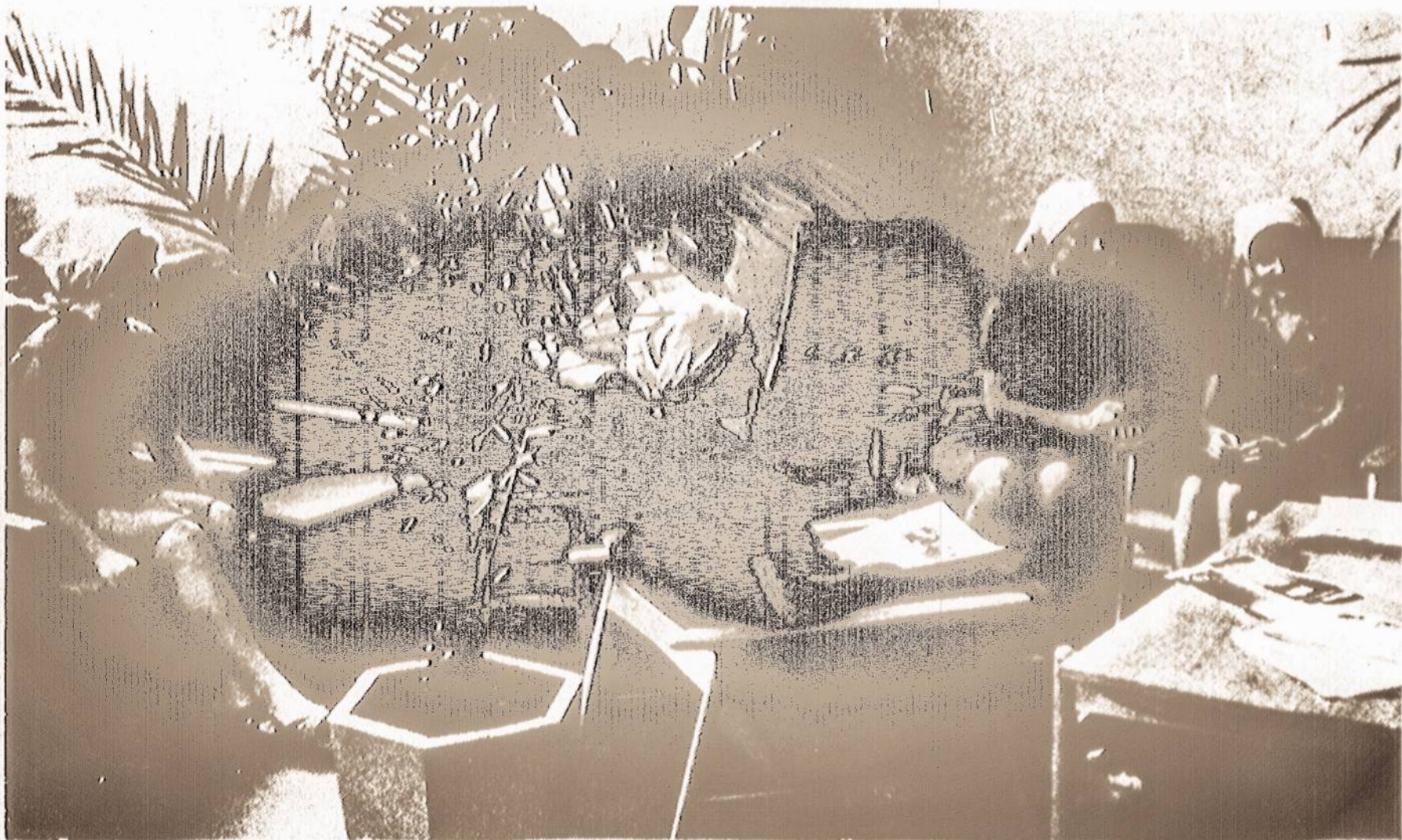
Pastaraisiais metais Kauno kultūriniame gyvenime įvyko daug permainų: jaunimo problema gvildesta žurnalas Nemunas, įsteigti ir Lietuvos rašytojų, kompozitorių - bei Dailininkų sąjungų skyriai.

Narkevičiūtė pareiškė, kad tikrai ne atsitiktinai Poezijos pavasaris kasmet prasideda Kaune.

Visais laikais Kaunas literatūros istorijoje užėmė svarią vietą. Žymiausių literatūros

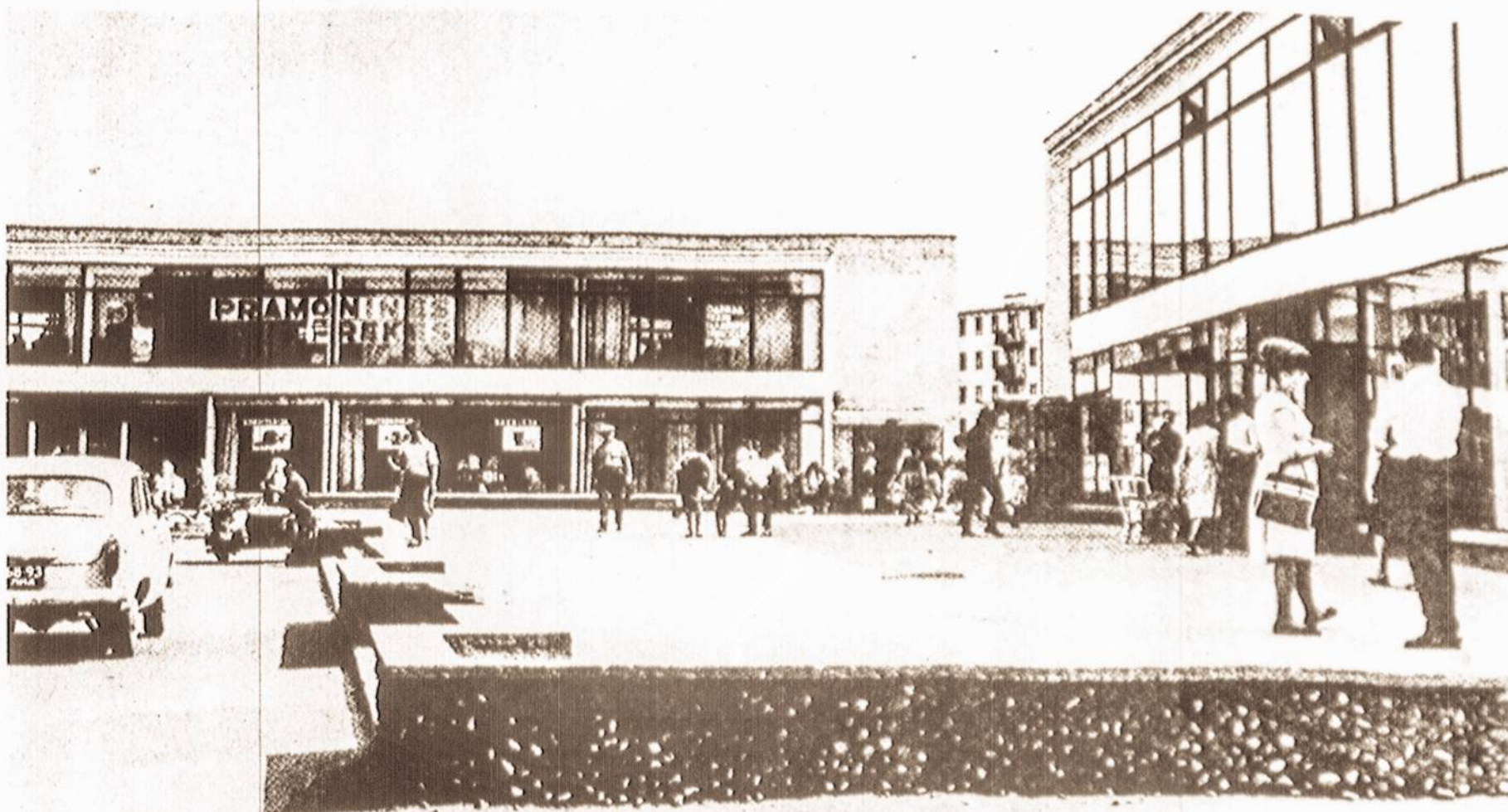


Kaune gaminami vamzdžiai kanalizacijai, vandentiekiams, statybai.



Kauno audimo pramonėje mezgėjos poilsio kambaryje turi progos peržvelgti ir spaudą.

VIENYBĖ, 1972 m. balandžio 14 d.



Kauno priemiestyje Viliampolėje naujai įrengiami prekybos centrai vietovėse, kurios karo metu buvo sunaikintos.

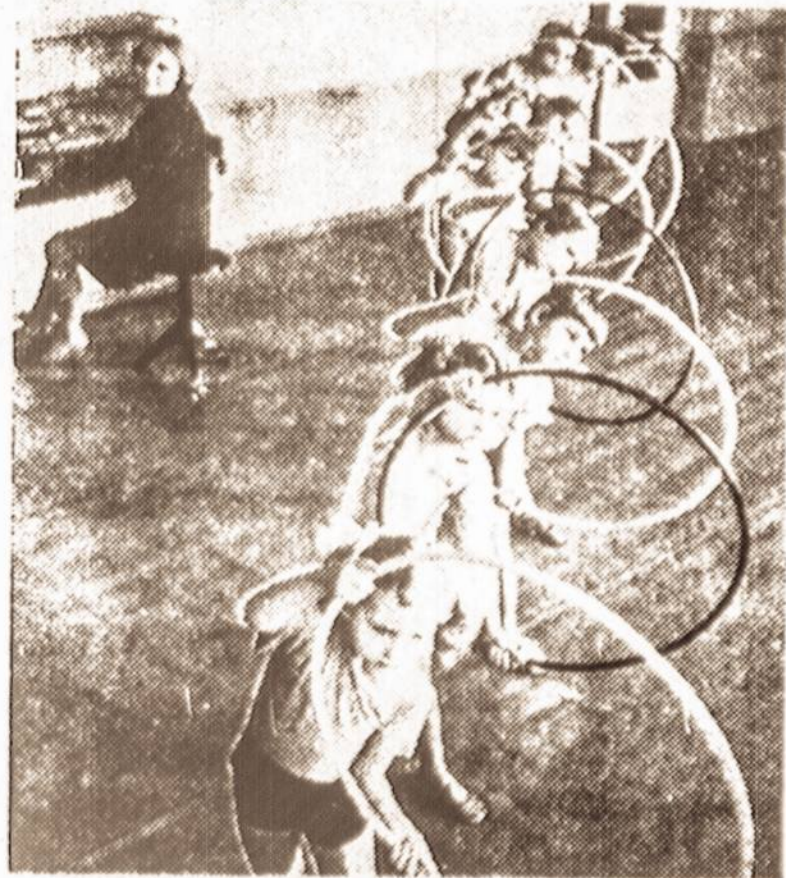
klasikų tradicijas šiandien tęsia A. Drilinga, Juozas Marcinkevičius, D. Saukaitytė, A. Mikuta, M. Karčiauskas ir jaunieji kiti literatūros darbininkai. Ir kokių entuziazmu literatūros vakaruose, susitikimuose su rašytojais dalyvauja tūkstančiai kauniečių! Auga susidomėjimas ir literatūros liaudies universitetu, kuriam vadovauja M. Macijauskienė. Daugėja žmonių dalyvaujančių literatūrinėse popietėse, kurias rengia Lietuvos Literatūros muziejus. Jokie organizaciniai sugebėjimai, jokie raginimai šioms renginiams negelbėtų, jei ne patys kauniečiai - visų švenčių aktyvūs dalyviai ir rengėjai. 1972 m. Kaune įvyks liaudies ansamblių šventė. Su ypatingu atsakomybės jausmu pasirengimui ruošiasi ir jos vadovas miesto komiteto sekretorius A. Umbrasas. Laukia svečių iš visų šalies kampelių, o taip pat ir kitų kraštų, žinoma, ir mūsų lietuvių iš Amerikos ir Kanados.

Kauniečiai labai susirūpinę muzikinių jaunimo auklėjimu. Daug kalbėjo apie jaunosius kompozitorius, kurie jaunimui įdiegė meilę dainai ir muzikai. Pavyzdžiui davė Giedriaus Kuprevičiaus vardą pareikšdama: "mes gerbiame jį ir už visuomeninį darbą". Pabrėžė, kad jis apėjo kone visas vidurines mokyklas, skiepydamas meilę muzikai jauniausių klausytojų tarpe, skaitė paskaitas ir rengė koncertus - pamokas.

Kaune esanti beveik stipriausia poligrafinė bazė Lietuvoje. O iš 120 Kauno skyriaus Dailininkų sąjungos narių - grafikų, mažiausia - 15. Pareiškė, kad reikės pamąstyti ir apie savo kadrų ir toje srityje ugdymą.



Motinėms dirbant vaikų darželiuose prižiūrimi ir auklėjami mažamečiai.



79-tajame darželyje - prie muzikos, jaunuoliai ritmiškai mokomi gimnastikos, gabesnieji išsivysto į šokėjus.

Pakruojyje, revoliucijos skleidėjo Karolio Požėlos gimtinėje pastatytas paminklas, įamžinantis jo atminimą. Paminklo autorius - taip pat kaunietis Kazys Švažas - už šį darbą apdovanotas premija. Kauno menininkai rūpinasi savuoju miestu. K. Švažas padovanojo statulą Darbas, vieną aikštės ansamblio darbų, Kaunui skirtas ir naujausias skulptoriaus kūriny: naujojo aeroporto viestibiulį puošiąs bareljefas - amerikiečių lietuvių transatlantinių lakūnų S. Dariaus ir S. Girėno portretai. Paminėjo V. Žuklio darbą, skirtą Rotušei, tėvo ir sūnaus Antinių, L. Striogos, B. Zalenso kūrinius. . .

THE ENGLISH VIENYBĖ

The Miklas Family and Lithuanian Kaldūnai

By MARIANNA LESTER
in The Magazine of Army Times

Lithuanian kaldūnai? If you pride yourself on being an international gourmet cook, and you've never heard of such a dish - don't feel inadequate. Neither had Sandra Miklas - until she met her husband's Lithuanian family and spent some long hours in her mother-in-law's kitchen, learning how to fix the hefty Baltic dishes that husband Ramutis K. Miklas loved as a boy.

Navy Lieutenant Commander Miklas immigrated with his family to the United States from Lithuania as a teenager in 1949. Sandra met him 15 years later when Miklas, a naval aviator, was in California attending the Naval Post-graduate School in Monterey. "We met shortly after his arrival, at a night spot in Carmel", says Sandra. "That was July 4, 1964. We spent the next day together, sightseeing the Seventeen Mile Drive and Pebble Beach, ending with a delicious dinner at a little restaurant in Carmel".

Who could resist a romance in Big Sur country? Ray Miklas, a confirmed bachelor, couldn't. The next year, Independence Day took on a somewhat different meaning for the Miklases. They were married on the Fourth of July - exactly one year to the day after they met.

Since then, the Navy hasn't kept the Miklas family in one place for long. When Ray Miklas' A-4 squadron deployed to the Mediterranean aboard the USS Saratoga, Sandra wasn't about to be left behind. She did what any determined newlywed Navy wife would do - she followed his ship to Italy, France, Spain, Greece, Malta and Istanbul. "We had many, many honeymoons and it was a once-in-a-lifetime kind of trip".

Next stop - the Orient. After five months' separation while her husband was aboard the USS Coral Sea in the Pacific, Sandra joined him for a Christmas R & R in Tokyo. She fell in love with Japan. "The thing which impressed me most about Japan was its cleanliness, the politeness of the people, and the serenity found in some of the most unlikely places", she says. "Even in the back alleys, where you'd least expect to find anything beautiful, there are well-kept, beautiful little gardens".

Today the Miklas family - which now includes five-year-old Stephen, David, 1-1/2, and eight-month-old Daniel - are stationed at Guantanamo Bay, Cuba, where Miklas is assistant air operations officer.

What's it like to be one of our men in Havana? Miklas is glad to be one and his wife likes the assignment too. "Gitmo" is a large base and so far we haven't felt the least

bit confined, as I thought we might, because we are not allowed to travel into the rest of Cuba", says Sandra Miklas.

The Miklases may have been all over the world, but no exotic foreign foods have lured Ray Miklas away from his love for his native Lithuanian cuisine - especially kaldūnai. "In English, I suppose, they would be called meat dumplings", says Sandra.

LITHUANIAN KALDŪNAI

2 medium chopped onions
1 pounds ground round beef
1 teaspoon garlic powder
1/8 teaspoon allspice
1/8 teaspoon ground cloves
1/8 teaspoon nutmeg
2 tablespoons salt
2 eggs
1-1/2 to 2 cups water
flour -

Mix together the meat, chopped onions, garlic powder, allspice, cloves, nutmeg and salt. If you like spicy food, you may want to include more of each spice. Set aside.

In a large bowl, beat 2 eggs, then add 1-1/2 to 2 cups water. Beat water and egg mixture until foamy. Begin gradually adding flour and continue until it forms a dough which can be easily handled. Place the dough on a lightly floured surface and knead it well until it no longer sticks to your hands.

Place all but a fourth of the dough in a bowl, cover it so it won't dry out, and set it aside. Roll out the remaining fourth to a thickness of about 1-8 inch. Cut the flattened dough into squares about 3 to 4 inches long on a side. In the center of each square place a small amount of meat; when I tested this recipe I found that about a teaspoonful was enough for each dumpling.

Fold the dough around the meat to make a triangle and pinch the edges closed. Set each finished dumpling on a floured plate. When the first batch of dough has been used up, take another quarter of dough and continue until finished. If you find, as I did, that there is leftover meat, it's a simple matter to make more dough.

Carefully drop the kaldūnai in a large pot of boiling water. When the water starts to boil again, cook the dumplings for about 15 minutes. Drain and serve with melted butter. Yield: 4 servings.

I found the kaldūnai to be so filling that each person could eat only a few of the hearty dumplings. Sandra Miklas fries her leftover kaldūnai in butter for another meal. "In fact", she says, "we like it better the second time around, when it's fried".



A group of tourists viewing historical landmarks in Vilnius.

Tours to Lithuania

TOUR NO. 2

NEW YORK

Thu., June 29. Leave by SAS trans-Atlantic jet.

HELSINKI

Fri., June 30. Arrive Copenhagen in the morning, and connect with the short flight to the Finnish capital.

HELSINKI

Sat., July 1. Morning city tour covering all main points of interest and including visits to Parliament Building, Olympia Stadium Tower and Marshall Mannerheim's grave.

HELSINKI

Sun., July 2. Tour of the Helsinki suburbs, including Tapiola, with its unique architecture, one of the most successful housing developments in the world.

HELSINKI/LENINGRAD

Mon., July 3. By air to your first stop in the Soviet Union.

LENINGRAD

Tue., July 4. Sightseeing of the city, including a visit to Peter and Paul Fortress and St. Isaac's Cathedral.

LENINGRAD

Wed., July 5. Time at leisure, and a visit to the Hermitage Galleries, one of the foremost collections anywhere.

LENINGRAD/VILNIUS

Thu., July 6. By air. Balance of day at leisure.

LITHUANIA

Fri., July 7 - Fri. July 14. Sightseeing in Vilnius, excursions to Druskiniai, Kaunas and Trakai. Time at leisure to enjoy visits with friends and relatives.

VILNIUS/WARSAW

Sat., July 15. By air to the Polish capital.

WARSAW

Sun., July 16. Sightseeing of the city, including the Barbican, Cathedral, Lazienki Park and Palace, and the reconstructed old city.

WARSAW

Mon., July 17. An excursion today to the beautiful 17th-century Wilanow Palace.

WARSAW

Tue., July 18 - Wed. July 19. Time at leisure.

WARSAW/NEW YORK

Thu., July 20. By air to Copenhagen to connect with the flight to New York. Arrive the same day.

Per person, sharing twin-bedded rooms, \$825.00

Per person, sharing twin-bedded rooms, \$825.00

visa handling fee..... 20.00

U. S. Departure Tax..... 3.00

Supplement for single rooms.....

\$90.00

Next issue Tour No. 3

SVEIKATA

SVARBIAUSIA - TEISINGAI MAITINTIS

Cukraligė diabetas yra lėtinis susirgimas, pasireiškiantis medžiagų, visų pirma angliavandenių, apykaitos sutrikimų organizme. Kas sukelia cukraligę?

Šios ligos pažinėjimas iš dalies siejamas su XX amžiui būdinga didele nervine žmonių įtampa.

Vokietijoje vykusiame III tarptautiniame simpoziume, skirtame diabeto problemoms nagrinėti, buvo nurodyta, kad cukraligę sergančių ligonių skaičiaus didėjimas yra proporcingas maistui skiriamų išlaidų didėjimui. Persivalgymas yra kone viena sunkiausių cukraligės priežasčių. Tai lyg bausmė už nesaikingumą.

Karo ir pokario metais kai maisto buvo mažiau cukraligę sirgo daug mažiau. Tai gali būti paaiškinta tik maisto stoka. Įdomu, kad ligonių skaičius mažėjo lygiagrečiai su maiste riebalų kiekio mažėjimu. Todėl ir nenuostabu, kad cukraligę daug rečiau suseraga vegetarai. Vaikai taip pat gali susirgti nuo persivalgymo, besaikio saldumynų vartojimo.

Cukraligės priežastis gali būti ir nuoperdidelio alkoholio naudojimo. Veikia ir sunkūs pergyvenimai bei nervinė įtampa, nes, kaip žinoma, vidaus sekrecijos liaukų darbą reguliuoja centrinė nervų sistema. Cukraligę gali dar sukelti įvairūs kasos uždegimai, sužalojimai, kraujagyslių sklerozė.

Svarbū žinoti ne tik šios ligos priežastis, bet ir kaip jos saugotis.

Jei šeimoje kas nors susirgo cukraligę, tai kiti šeimos nariai ir artimieji giminei iš tėvo ir motinos pusės privalo sveikatą patikrinti pas gydytoją, nes liga gali būti paveldėta. Tada, dar nesant būdingų cukraligę nusiskundimų (džiūsta burna, kankina troškulys, kyla apetitas, niežti kūną, krinta svoris), atlikus nelabai sudėtingus tyrimus, galima nustatyti, ar žmogus serga lengvai, ar rimčiau, ar linkęs į cukraligę.

Būtina reguliuoti savo svorį. Nuo pat vaikystės reikia vengti nutukti. Labai svarbu, kad 40 ir daugiau metų žmogus svėrėtų tiek, kiek svėrė 25-35 metų būdamas. Čia

puikiausiai gali padėti maitinimosi režimas. Suamžiumi neretai sulėtėja medžiagų apykaitos procesai, fizinis aktyvumas. Todėl atitinkamai reikia mažinti ir maistodavinį, kuris neturėtų viršyti 1,500 - 2,000 kalorijų per parą. Pagyvenusiam reikia pakankamai baltymų (1/4 svaro) - balto sūrio, varškės, neriebios mėsos ir žuvies, mažiau riebalų (1/8 svaro). Geriausia vartoti augalinius riebalus - aliejų, ir angliavandenių (1/2 svaro) - juodą duoną, daržoves, nesaldžius vaisius ir uogas.

Siekiant išlaikyti normalų svorį, negalima piktnaudžiauti tokiais angliavandenių, kurie labai greitai patenka į kraują (cukrus, konditerijos gaminiai, saldainiai, šokoladas, tortai, sausainiai, kiti miltų produktai, bulvių krakmolai, pupelės, žirniai).

Liaudies patarlė sako: pusryčius pats suvalgyk, pietumis pasidalink su draugu, o vakarienę atiduok priešui. . . Tuopabrėžiama, kad, paskirstant maistą, būtina atsižvelgti į darbo intensyvumą per visą dieną.

Visa tai, žinoma, iš pradžių reikalauja valios, pastangų. Vėliau žmogus pripranta. Toks režimas teigiamai veikia žmogaus nuotaiką, nes didėja jo fizinis, protinis ir emocinis aktyvumas. Nebevargina mieguistumas, tingumas socialiai pavalius.

Atrodus insuliną, žymiai pailgėjo sergančiųjų cukraligę amžius. Jei ligonis prisilaiko dietos ir gydymo režimo, yra gydytojo kontroliuojamas, jis būna darbingas.

SEINA SIDERAITĖ
Medicinos mokslų kandidatė

BUDAS GYDYTI

Olandų garsui įrašyti firma išleido plokštelę asmenims, kurie negaluoja sloga arba gripu. Plokštelėje įrašytas reportažas iš pietų jūros pakraščio, havajiečių dainos, o pabaigoje - suomiškos pirties garsai. Gydytojai pateikia pavyzdžių, kai, klausydamiesi šios plokštelės, ligoniai greičiau pasveiksta.

WINTER GARDEN TAVERN, INC.



VYT. BELECKAS
Savininkas



SALĖ VESTUVĖMS IR KITOKIOMS
PRAMOGOMS. BE TO, DUODAMI
POLAIDOTUVINIAI PIETŪS.

Pirmos rusios lietuviškas maistas
prieinama kaina.

1883 Madison Street • Brooklyn 27, N. Y.
(Ridgewood)

Tel. EVergreen 2-6440

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos ir
visais reikalais kreiptis į

REAL ESTATE & INSURANCE

John Orman Agency



GERIAUSIAS PATARNAVIMAS

Pildomi miesto, valstybės ir federalinės
valdžios mokesčių paraiškimai.

110-04 JAMAICA AVE. RICHMOND HILL, N. Y.

Telefonas

Virginia 6-1800

JUOZO BANDŽIUKO

THEATRE CAFE



Čia vaišinsiesi ir vaišinsi ne tik Amerikos veik visais gėrimais — alumi, vynu ir dar stipresniais. Gausi ir importuotų iš Europos ir kitų kraštų. — Jauki vieta susitikti, pasikalbėti ir džiaugtis gyvenimu su maloniais draugais.

96 - 10 Jamaica Ave.
Woodhaven, N. Y.

Tel. 846 - 9884

HAVEN RESTAURANT & BAR

SU SALE ĮVAIRIOMS PRAMOGOMS
naujoje nuosavybėje
CHICKS REEF VARDU

94-25 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y.

(arti BMT Jamaica traukinio Woodhaven stoties)

TELEFONAI: 441-5284 ir 846-9271

Visi kviečiami atsilankyti pasivaikinti ir pasinaudoti jaukia sale.

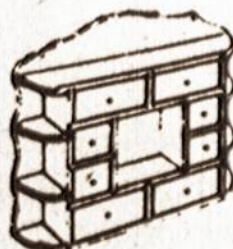
VISADA BŪSITE PUIKIAI PAVAIŠINTI

SAVININKAS-JONAS ČEKAVIČIUS

CABINET MAKER

CUSTOM BUILT

* CABINETS * BOOKCASES * ANTIQUE REPAIRING
* FORMICA WORK SPECIALISTS



AUGUST VILENIŠKIS
119-20 JAMAICA AVENUE
RICHMOND HILL, N. Y.

VIRGINIA 7-5760





SPORTAS

Edvardas Šulaitis

KNYGA LIETUVOS KREPŠINIO 50 - CIUI ATŽYMĖTI

1972 m. balandžio 23 sueina 50 metų nuo dienos, kai Lietuvoje buvo sužaistos pirmosios krepšinio rungtynės. Taigi, šiomis dienomis minimas Lietuvos krepšinio 50-sis gimtadienis, kuriam atžymėti Lietuvoje nesenai išleista knyga, pavadinta Lietuvos Krepšinis.

Istorinėse Lietuvos rungtynėse susitiko LFLS ir Kauno rinktinė. Laimėjo LFLS 8:6 pasekme. Žaidėjų eilėse minimi: S. Garbačiauskas, L. Juozapaitis, K. Bulota, V. Dineika, S. Darius ir kt. "Tometo spaudoje šis įvykis plačiau neaprašomas. Matyt, tai buvo laikoma eiliniu, nevertu specialaus dėmesio įvykiu. Kas gi tada galėjo pagalvoti, kad rungtynės duos pradžią tai sporto šakai, kuri pirmoji išgarsins Lietuvos sporto vardą visame pasaulyje, kuri išugdys žymiausių mūsų sporto atstovus, sukels neregėtą entuziazmą? . . ."

- taip apie šias rungtynes rašoma knygos puslapiuose.

160 puslapių teksto ir 60 puslapių nuotraukų. Ją parengė autorių kolektyvas: A. Bertašius (paruošė statistikos skyrių), V. Kazakevičius, S. Stonkus, V. Zeliukas. Ji padalinta į 5 skyrius. Pirmasis apima 1922-1944 metų laikotarpį, toliau - 1944-1956 m. laikotarpį ir 1957-1971 m. periodą. Vienas skyrius paskirtas statistikos duomenims, o kitas 6 nuotraukoms, kurių daug ir įvairių.

Pirmasis skyrius, apimamas laikotarpį iki pokario metų, yra pats trumpiausias. Jam skirti 26 puslapiai. Autoriai apie tą laikotarpį turėjo mažiausiai medžiagos, todėl jis trumpas. Gal jis atrodė ir ne toks aktualus, nes į istoriją jau gerokai nugrimzdęs, be to, juk tai . . . "buržuaziniai" laikai. Tačiau grublos politikos, ko retai išvengia apžvalginio pobūdžio tarybinėje Lietuvoje leidžiamieji leidiniai, čia mažai pasitaikė. Tekstui "pasūdyti" teįspauistas vienas kitas komentaras.

Daugiausia vietos skirta pokario krepšiniui. Kai kurios to laikotarpio rungtynės aprašinėjamos net reportažiškai. Galima manyti, autoriai nerado kitokios medžiagos ar buvo riboti medžiai rinkti. Pav., vietoje tas rungtynes aprašinėti, gal būtų neprošali paminėti bent trumpai apie lietuvių krepšinio svetur, ypatinai ty kraštų lietuvių, kur jie krepšinyje buvo aktyvūs ir pasižymėję.

Autoriai jausdami trūkumus, paminėjo:

"Iki šiol krepšinio, kaip, deja, ir daugelio kitų respublikos sporto šakų raida nėra nuosekliai ir išsamiai moksliskai tyrinėta, todėl autoriai jaučia, jog šioje knygoje

liko nemaža spragų; krepšinio įvykiai aprašomi gana protokoliškai, stinga gilesnės varžybų analizės ir kt."

Tekste puslapis skirtas ir JAV lietuvių krepšinininkų išvykai 1967 m. į Lietuvą aprašyti. Ilustraciniame skyriuje įdėta ir viena nuotrauka kai Amerikos lietuviai ir Vilniaus Statybos krepšinininkai susitiko.

Apie šį, irgi savotiškai istorinį įvykį, knygoje rašoma:

"1967 metais Lietuvoje svečiavosi grupė Amerikos lietuvių krepšinininkų. Pirmasis Lietuvos krepšinininkų susitikimas su užjūrio krepšinininkais įvyko beveik prieš 35 metus (apie tai rašoma knygos pradžioje). 1967 m. rugpjūčio 17 d. vilniečiai pasitiko jaunuosius JAV turistus krepšinininkus, kurie čia atvyko ne tik susipažinti su Tarybų Lietuva, bet ir rungtyniauti. Išsėlyjos ryšių su Tarybų Lietuva priešinininkai, visokios tarybinės 'vadavimo' organizacijos, varė didžiausią propagandą prieš šią išvyką, jos organizatorius šmeižė ir gąsdino. Tačiau pasiryžėliai nepakluso 'drausmintojams'. Tą kelionę skatinusių tarpe buvo Z. Pužinskas bei kiti LAV lietuvių krepšinininkai. Šį kartą Amerikos lietuviai atvyko ne mokytis, kaip prieš 35 metus, o rungtyniauti. . ."

. . . Nors svečiai Lietuvoje patyrė ne vieną pralaimėjimą, bet Lietuvos sporto specialistai ir spauda gerai įvertino jų techniką ir taktiką. Sportininkai buvo apsupti nuoširdaus dėmesio, visur jautė draugiškumą, šilumą. . . Aišku, ne visi jie buvę geriausiai Amerikos lietuvių žaidėjai, nes dalį jų vis tik atbaidė politikierių grąsiniama. Ir apskritai, dabar amerikietiška me krepšinyje maža kiek įžymiesnių lietuvių kilmės žaidėjų. . . Svečiai - techniškai, geros krepšinio mokyklos žaidėjai, todėl jų žaidimas teikė žiūrovams malonumą. Amerikos lietuvių krepšinininkų viešnagė 1967 m. buvo įdomi ir tuo, kad amerikiečiai rungtyniavo tose vietovėse, kurios tada, prieškarinių Europos čempionatų metais, buvo nepasiekiamos, t. y. buvusioje Vilniaus krašte".

Knyga iki šiol yra geriausias lietuvių kalba leidinys apie Lietuvos krepšinį. Išleista gražiai, įrasta kietuose viršeliuose, graži. Tiržas - 12 tūkst. Lietuvos knygynuose ji beveik nepasirodė: skaitytojais ją išgrobstė "privachu" keliu. Tai rodo, kad Lietuvoje sportine tematika leidiniai labai domimasi. Klausimas - kodėl leidyklos tokios literatūros permažai išleidžia?

- Tautinių rūbų parodą, ruošia IV-tosios Tautiniams šokiams Šventės komitetas, Chicagoje. Rūpinasi Irena Šilingienė.

Krepšinio penkiasdesimtmetis

Balandžio 23-oji Lietuvos sporto istorijoje ženklidiena: lygiai prieš penkiasdesimt metų, 1922-aisiais, tą dieną Kaune įvyko pirmosios oficialios krepšinio rungtynės. Jomis pradėtas naujos Lietuvoje sporto šakos metraštis.

Krepšinis Lietuvoje labai mėgiamas, ir ši sporto šaka neretai pavadinama tautine. Lietuvos krepšinininkai yra iškovoję daug gražių pergalių įvairaus masto varžybose. Galima prisiminti sėkmingus pasirodymus Tarybų Sąjungos ir Europos pirmenybėse, rinktinių sudėtyje iškovotus medalius pasaulio čempionatuose ir Olimpiniuose žaidynėse. Štai ir naujas, nespėjęs atvėsti faktas - Vilniaus "Kibirkšties" krepšinininkės Leningrade moterų pirmenybėse vėl tapo prizininėmis - iškovojo bronzos medalius.

Krepšinio penkiasdesimtmetis Lietuvoje pažymimas daugeliu įvairių varžybų. Sukakties proga Kaune ir Vilniuje įvyko vyrų čempionato baigiamasis turas, sukėles didelį sporto mėgėjų susidomėjimą. Vilniuje susitiks JAV ir Lietuvos krepšinininkų rinktinės. Rengiami taip pat kiti tarptautiniai turnyrai.

CHICAGOJE

Lietuvių filatelistų d-ja Lietuva Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje, 4012 So. Archer Ave., vasario mėnesį suruošė įdomią parodą, kurioje, minėdama savo veiklos 25 m. sukaktį, draugija yra išstačiusi nepriklausomos Lietuvos pašto ženklų reprezentacinį rinkinį, draugijos išleistus leidinius, nuotraukas, spaudos iškarpas bei kitą draugijos veiklą liečiančią istorinę medžiagą.

SILVER BELL BAKING CO.

A. Radzionas, savininkas



MOSŲ SPECIALYBĖ LIETUVIŠKA DUONA, PYRAGAI
VEDYBINIAMS IR KITOKIEMS POKYLIAMS.

43-04 Junction Blvd.

Corona, Queens, N. Y. 11368

Tel. 779-5156

HAVEN REALTY

TRAVEL AGENCY . MUTUAL FUNDS . INSURANCE

Perkant ar parduodant namus, išnuomojant butus, įgyjant apdraudos, federalinių ir valstybių (Income Tax) užpildymu, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders) ir įvairiausiems kitais reikalais, -- kreipkitės į

Joseph Andrusis - Tel. VI 7-4477
87-09 Jamaica Avenue

Woodhaven, N. Y. 11421

BILIETAI PARDUODAMI VISOMIS SUSISIEKIMO
PRIEMONĖMIS Į VISAS PASAULIO VIETAS

Atdara kasdien nuo 9 v. r. iki 9 v. vak.

WHITE HORSE Tavern

BARAS IR RESTORANAS
Duodami polaidotuviniai pietos.

86-16 Jamaica Ave.
WOODHAVEN, N. Y.
Tel. Virginia 6-9519



PRANAS BRUČAS
Savininkas

Komp. K. V. Banaičio dalyvavimas spaudoje

Edvardas Šulaitis

Pašvaistės leidyklos savininkui Jacikevičiui sugalvojus leisti muzikos kultūros žurnalą (ši mintis nebuvo realizuota), ir pakvietus jame bendradarbiauti komp. K. Banaitį, šis plačiai pasipasakojo apie savo veiklą lietuviškoje spaudoje. 1953.VI.18 iš Brooklyno laiške rašo:

„Aš pradėjau spaudoje dalyvauti 1917 m. Vilniuje Lietuvos Aido. Ten pat ir 1918 m. buvo išspausdinta keletas ilgesnių straipsnių. 1919 m. visa ellė rašinių tilpo J. Tumo-Vaižganto leidžiamoje Nepriklausomoje Lietuvoje (irgi Vilniuje, bet jau lenkų okupuotame). Tuos straipsnius Vaižgantas perleido Švyturio b-vei, kuri 1919 m. Vilniuje išleido atskira brošiūra „Lietuvių muzikos ir dainų reikalai“...“

1919 m. Kaune pradėjau tarnauti Lietuvos kariuomenėje. Buvau paskirtas į Literatūros Skyrių Generalinio Štabe. Teko dirbti prie vertimų ir Kariškių žodžio redakcijoje. Tuo pačiu laiku rašiau muzikos klausimais oficioze Lietuva ir jo priede Sekmoji diena iki išvykau 1921 m. gale į Čekoslovaką Praga studijuoti. Tais laikais dar esu rašęs į K. Binkio žurnalą Vėją. 1922 m. persikėliau studijuoti į Lėipcigą ir iki 1928 m. vasaros ten studijavau. Studijų metu tik retkarčiais ši tą parašydavau į laikraščius bei žurnalus (Lietuva, Keturi vėjai, Vairas ir k.).

1933 m. pabaigoje ir 1934 m. tilpo du gana triukšmingi straipsniai Naujojo Romuvoje (J. Keliuočio red.), kuriuose smarkiai puoliau tuometinę mūsų kultūros politiką. Straipsniai turėjo gana stiprų atgarsį ir visuomenės ir valdžios sluogsnuose. Antraštės buvo: „Tema ir variacijos“ ir „Lietu-

viška baletomanija arba nusidavimai apie susipamfletinusius profesorius“. Šis tas išspausdinta ir kituose leidiniuose (pav. Vyt. Bacevičiaus leidžiamame žurnale „Muzika ir teatras“ išspausdintas mano specialaus pobūdžio darbas „Šių dienų harmonijos mokslo sistemos ir jų kritika“).

Dar prisimenu ilgą rašinį „Dr. Vincas Kudirka kaip muzikas“ (Naujojo Romuvoje). Nuo 1937 m., perėmęs Lietuvos Valstybinės Konservatorijos vadovavimą, spaudai esu davęs visą eilę (aktualiais mūsų kultūros klausimais) pareiškimų arba vadinamųjų pasikalbėjimų, kurie nuo pradžios iki galo mano paties būdavo parašyti, o reporteriai tik nunešdavo į savo redakcijas ir pasiimdavo sau honorarą. Reporteriai už tai mane mėgdavo, nes aš jiems palengvindavau jų tarnybinių darbų.

Vieną toki „pasikalbėjimą“ parašiau net ir bolševikinei „Tarybų Lietuvai“ apie numatytą ir projektuotą meno „dekadą“, kuri prasi-
dėjus karui su Vokietija, žinoma, neįvyko. 2-sios vokiečių okupacijos metu esu rašęs Generalinių Tarybų oficioze „Ateitis“ ir St. Leskaičio redag. literatūros žurnale (apie komp. St. Šimkų). Daunoro redag. „Ateityje“ buvo ištisai išspausdinta ir mano kalba prie komp. St. Šimkaus kapo.

RAŠINIAI NE MUZIKOS KLAUSIMAIS

1919-1939 m. laikotarpyje esu rašęs ir ne muzikos klausimais („Kariškių žodyje“, A. Smetonos leidž. Kaune 1922 m. „Tautos Balse“, jei teisingai prisimenu vardą). Kai ką yra įdėjęs ir F. Kirša į „Dienovidį“, o K. Puida Gaišuose išspausdino mano parašytą memorandumą dėl M. K. Čiurlionio muz. kūrinių išleidimo.

Tremties metais Vokietijoje

viešojoje spaudoje nedalyvavau, bet plačiai kėliau įvairias mūsų muzikinio gyvenimo negeroves privačiuose laiškuose įvairiems asmenims (Iz. Vasyliūnui, Vl. Jakubėnui, St. Pilkaui, Bertuliui ir kitiems). Kai kurie tų laiškų, pasirodo, jau yra atsidūrę komp. J. Žilevičiaus muzikos archyve (prisiuntę yra, kiek girdėjau, St. Pilka ir žurnal. Alseika).

Atvykęs į J. Am. Valstybes, spaudoje mažai dalyvauju. Iki šiol išspausdinta Kanados Tėviškės Žiburiuose, Brooklyno „Aiduose“ ir „Karyje“ po vieną straipsnį.

MIZERNOS GYVENIMO SĄLYGOS

Dėl muzikos žurnalo leidimo man vis tos pačios abejonės, kaip ir seniau: vargiai nugalimi piniginiai sunkumai ir stoka rimtesnių muzikų-publicistų. Aš pats jau stipriai įsitraukęs į operos „Jūratė“ komponavimą. Gyvenimo sąlygos mizernos, darbas milžiniškas, bet opera plaukia pirmyn! Operos fondas susilipdė gana mažas ir atsidėti išimtinai operos rašymui nėra galimybės ir tenka todėl dirbti ta sudėtingą kūrybos darbą tik atlikus nuo kitų darbų. Prie kitokių sąlygų sparta būtų nepalyginamai didesnė. Taigi, kol

būsiu užimtas su opera, vargiai galėsiu dar kokių pasaulinių įsipareigojimų apsiimti, nes jau ir pamokos gerokai atitraukia bei išblaško kūrybinę nuotaiką.

(Bus daugiau)

Norį ruošti magistro arba daktaro laipsniams jūros moksluose (Physical Oceanography, Marine Geology, Marine Chemistry, Ocean Engineering, Marine Affairs - jūros teisė, ekonomija), kviečiami kreiptis į dr. V. Klemą, College of Marine Studies, University of Delaware, Newark, Del. 19711. Prof. Klemo tyrinėjimo projektuose dar yra vietų tinkamiems studentams su pilnom stipendijom t. y. mokslapinigiais, pragyvenimu išlaidoms.

Būdamas studentams atrinkti ir priimti komisijos nariu, dr. Klemas padės studentams turintiems bakalauro laipsnį su pažymių vidurkiu nemažiau B ir kvalifikacijos atitinkančioms kitiems įstojimo ir tyrinėjimo reikalavimams.

Lietuviai profesoriai visose mokslo srityse, gali konkrečiai padėti studentams stipendijų ar įstojimo atžvilgiu, raginami apie tai pranešti spaudoje, studentų sąjungai, arba prof. Kelmui.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI Funeral Directors

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNSYLVANIA AND NEW JERSEY

1601 S. Second Street, Philadelphia, Pa.

Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN FUNERAL HOME

WILLIAM H. BEARD, SUPERVISOR

1113 Mt. Vernon St., Philadelphia, Pa.

Telefonas: POplar 5-4110

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRŪNAS-BALTON

660 Grand St., Brooklyn, N. Y. 11211

NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

JOSEPH GARSZVA

UNDERTAKER AND EMBALMER

JOSEPH J. GARSZVA, Jr.

231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y. 11211

Telefonas: EVergreen 8-9770

ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

DISCOUNTS!

FRANRAY WINE AND LIQUOR STORE

L-1578

256 JAMAICA AVENUE

Between Van Siclen Ave. and Hendrix St.
BROOKLYN, N. Y. 11207

F. & R. MIRANDO

ĮVAIRIOMS ŠVENTĖMS

PAPUOSALŲ GAUSITE

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N. Y.

— Gėlės įvairiom progom —

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius
atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454; vakare:
738-1946. Čia rasite nuoširdų lietuvišką patarnavimą.

VIENYBĖ

MARGUČIŲ BALIUS

Lietuvos Darbininkų Draugija balandžio 8 d. surengė margučių vakarą ir ta proga paminėjo savo gyvavimo 40 metų sukaktį. Dalyvavo daug žymių svečių. Pramoga buvo surengta Prano Bručo White Horse salėje, Woodhavene.

Baliuje dalyvavo SLA vadovybė, kuri buvo suvažiavusi į New Yorką savo posėdžiui. Balgę posėdžius ir darbus į balių atsilankė SLA prezidentas P. Dargis, viceprez. A. Chaplikas, dr. S. Biežis su žmona, išdininkė E. Mikužiūtė, išdo globėjai J. Mileriūtė ir adv. S. Briedis, SLA sekretorius A. Budreckis.

LDD įsikūrė New Yorke 1932 m. balandžio 2 d. Tų metų spalio 19 buvo įregistruota New Yorko valst. Veiklos pradžioje leido savaitraštį Naujoji Gadynė, kurią redagavo J. Stiltonas. Bendradarbiavo Jenkins-Jankauskas, Vabalas - Prūseika, St. Strazdas. Vėliau N. G. redagavo J. Januškis, kuris vėliau perėjo į Keleivį. Šiam savaitraščiui nustojus eiti išėjo žurnalas Darbas, kurį redagavo St. Kairis.

SLA prezidentas P. Dargis prisiminė LDD veikėjus ir spaudos bendradarbi J. Stilsoną. Išėivijos praeitį jautriai palietė dr. S. Biežis. Kalbėjo ir J. Mileriūtė, buv. Naujos Gadynės bendradarbė, E. Mikužiūtė ir SLA sekretorius dr. A. Budreckis. Jie visus kvietė aktyviai dalyvauti SLA veikloje ir įsijungti į SLA vąj naujiems nariams gauti.

LDD vadovybę taip pat sveikino Lietuvos Vyčių pirm. dr. J. Stukas, D. Averka, V. Zavadskas, A. Žubkuvienė, J. Valaitis, Aberavičius. Adv. St. Briedis visiemis priminė nepamiršti, jog esame lietuviais. Dar kalbėjo Juozas Petrėnas ir Jonas Kiznis.

Margučiams vertinti komisiją sudarė M. Budreckienė, J. Zubkus, D. Averka, Galinienė ir Jonas Kiznis. Už gražiausiai tautiniais motyvais išmargintus margučius dovanėles gavo Šilbajoris, Gorklys ir M. Vasilka.

AIDO CHORAS gegužės 7 d. minės savo 60 metų jubiliejų. Ta proga, Maspetho Lietuvių Piliečių Klube rengiamas koncertas ir banketas, po kurio seks šokiai. Pradžia 1 val. p.p. Aido chorui vadovauja muz. Mildred Stenslerienė.

SOL. F. KORSAKAITĖ telefonu Vienybei neseniai pranešė, kad Los Angeles, Cal. mirė jos motina, po ilgos ir sunkios ligos. Gilame nuliūdime liko vyras Bolis-lavas ir dukra Florencija.



SOL. MEČISLOVAS RAZGAITIS, gegužės 7 d. 5 val. p.p. atliks savo pirmąjį lietuviškų dainų ir arių koncertą Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyne. Jis yra dainavęs solo bažnyčiose, kai kuriuose parengimuose ir televizijoje. Jo koncertui akompanuos muz. A. Kachanauskas. R. Kisieliaus foto



Savo bičiulių užklypta, woodhavenietė Vienybės skaitytoja Ursulė Kraus (pirma iš kairės), balandžio viduryje atšventė savo gimtadienį. Viduryje Br. Spūdienė, P. Akelis; stovi Pr. Spūdis, M. Vasilka, A. Žaliaduonis, Paulina ir Albinas Akeliai iš San Mateo, Cal. ir M. Akelienė. S. Narkėliūnaitės nuotrauka

Trumpai iš visur

● Brockton, Mass. Jaunimo metų komitetas gegužės 13 d. ruošia balių. Platindami bilietus šokiams renka aukas II Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongresui ir parašus jaunimo petičijai.

● Inž. Vytautas Šliūpas, San Francisco, Cal. tarnybos reikalais per 28 dienas lankėsi 14 valstybių. Dalyvauja lietuviškoje veikloje ir Amerikos respublikonų politinėje organizacijoje, tautybių pirminku.

● SLA 57-toji kuopa, Worcester, Mass., gegužės 21 d. minės 70 metų veiklos sukaktį Lietuvių Piliečių salėje. Tą pačią dieną ten įvyks ir SLA 2-ios apskrities suvažiavimas.

● Juozas Kapočius iš Bostono, enciklopedijos leidėjas, lankėsi Clevelande ir Chicagoy ir sustojo pas

savo dukterį - Leono Pabedinsko šeimą, savaitei laiko. Dalyvaus ir Lietuvių bendruomenės tarybos sesijoje kaip Bostono apygardos atstovas.

● Vasario 16-tosios Gimnazijos Vokietijoje, tautinių šokių grupė jau rezervavosi kelionę lėktuvu į Lietuvių IV-tąją tautinių šokių šventę. Atvyksta Muencheno ir Londono tautinių šokių grupės.

● Inž. Juozas-Rimvydas Sonda balandžio 12 d. atskrido iš Vilniaus pas savo tėvus į Torontą, kaip imigrantas. Pirmomis dienomis susipažino su lietuvių įstaigom, dalyvavo vakarieneje, turėjo progos susitikti su jaunimu.

● Walter S. Cibulskis paskirtas M. & T Chemicals bendrovės inžinerijos bei statybos direktoriumi inžinerijai ir pramonei aptarnauti skyriuje.

● Los Angeles, Cal. Lietuvių dramos sambūris išsirinko naują valdybą: pirm. G. Raibienė, vicepirm. V. Dovydaitis, sekr. Balys Maciala, išd. A. Prišmantienė. Režisorė Dalila Mackialienė.

● Toronto, Ont., abu lietuviški bankeliai - kooperatyvai metiniuose susirinkimuose paskelbė, kad paskirstyta pelno dalis kultūriniam reikalui: Parama paskyrė \$3,000 dol., Prisikėlimo kooperatyvas - \$3,900. Abu kooperatyvai skyrė po \$500 jaunimo kongresui.

● Vokietijos Lietuvių Jaunimo Sąskrydis įvyks balandžio 28 - gegužės 1 d. d. 1 Hamburg-Altona, Dohrnweg 8, St. Theresien-Gemeinde-Saal.

WOODHAVEN - QUEENS parduodamas dviejų šeimynų namas (insulbrick ir shingles), 5/6, 2 uždarytos verandos (porches), miegamieji iš kiemo pusės. Garažas dviem automobiliams, platus įvažiavimas. Gražiai ištaisytas baseamentas, \$41,500. Telefonuoti: 296-7455.

VIENYBĖ, 1972 m. balandžio 14 d.



Vienybės skaitytojai Jonui Juškai siemet sukako 85 m. paminėjimą. Jam paminėjimą New Yorke surengė Aido choras, kuriame jis ilgus metus dalyvauja. Nuotraukoje jis matomas su aidiečiais tarp choro dirigentės Mildos Stenslerienės ir valdybos pirmininko Jono Grybo. Apačioje - kairėje - sukaktuvinių sūnus prof. Henry Juška, kuris su tėvu yra pora kartų lankęsis Lietuvoje. Jonas Juška ilgus metus yra reiskęsis kaip meno saviveiklininkas, yra parašęs ir režisavęs operetas, rašo eiles.

S. Narkėliūnaitės nuotrauka